

DARBININKAS

Vol. LXIX, Nr. 41

Nr. 8, Spalis - October 19, 1984 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

Libano min. pirmininkas Rashid Karami pareiškė nesutikimą pradėti tiesioginių derybų su Izraeliu dėl Izraelio kariuomenės atitraukimo iš pietinio Libano ir suteikti Izraelio globojamai Pietų Libano armijai teisę dalyvauti saugumo priežiūroje Izraeliui pasitraukus, nes tas pareigas turėtų atlikti Libano armija ir J.T. taikos priežiūros daliniai.

Sov. S-gos komunistų partijos politbiuras patvirtino sovietų užs. reik. ministerio ir JAV prezidento pasitarimų eigą ir pareiškė, kad Sov. S-ga yra pasirošiusi teigiamai atsakyti į JAV žygius.

Popiežius Jonas Paulius II įspėjo Vatikane susirinkusius Peru vyskopus veikti prieš klasių kovą, prievartos veiksmus ir ragino kovoti už teisingumą ir solidarumą su vargšais, nes Bažnyčia neturi būti apsinkinta tikėjimui svetimais ideologiniais įsipareigojimais.

Argentina ir Čilė paskelbė, kad, Vatikanui tarpininkaujant, jos pasiekė susipratimą dėl šimtmečius trukusio teritorinio ginčo dėl Beagle kanale esančių salų.

Vietnamas paskelbė, kad jis iš principo yra sutikęs leisti emigruoti į JAV apie 40,000 JAV tarnavusių vietnamiečių, kurių tarpe yra apie 10,000 politinių kalinių ir apie 8,000 JAV karių vaikų ir jų motinų.

Maltos min. pirmininkas Don Mintoff tarėsi su Vatikanu dėl jo vyriausybės nusistatymo uždaryti katalikų laikomas mokyklas už tai, kad jos ima mokslapinigius.

Vakarų Vokietijos ambasadoje Čekoslovakijoje per paskutines savaites atsirado per 140 Rytų vokiečių, jų tarpe per 20 vaikų, kurie visi reikalauja politinės globos ir teisės emigruoti į Vakarų Vokietiją. Tuo reikalu vyksta derybos su Rytų Vokietija, o pati ambasada turėjo būti uždaryta lankytojams.

Į JAV atvyko Izraelio min. pirmininkas Shimon Peres prašyti padidinti Izraeliui teikiama ūkinę pagalbą ir tartis dėl Izraelio kariuomenės atitraukimo iš pietinio Libano. JAV prezidentas iki šiol nepažadėjo pagelbos padidinti, bet sudarė bendrą komisiją reikalui iširti. Kongresas jau yra paskyręs Izraeliui šias biudžetinius metais 2.6 bil. dol. negrąžinamos paramos.

JAV žinovai tvirtina, kad Salvadoro armija yra tiek pagerėjusi, kad ji gali laimėti karą su partizanais iki 1986.

Izraelis sutiktų atitraukti savo kariuomenę iš pietinio Libano, jei Sirija pasižadėtų pasilikti dabar jos laikomose Libano vietose ir neleistų palestiniečiams įsifiltruoti į pietinį Libaną.

Irakas po trijų savaičių pertraukos raketom sužalojo Libijoj registruotą 254, 000 tonų tanklaivį ir užmušė 6 jūrininkus, kurių tarpe buvo du britų karininkai, ir sunkiai sužeidė kitus 6 jūrininkus.

Salvadoro prezidentas Duarte savo kalboje J.T. pasiūlė prieš jo vyriausybę veikiančių partizanų vadam pradėti pasitarimus spalio 15 dėl partizanų įsijungimo į krašto demokratinį procesą. Partizanai vadai pasiūlymą priėmė.

Australijos min. pirmininkas Bob Howe paskelbė naujo parlamento rinkimus gruodžio 1.

Honduro užs. reik. ministeris Edgardo Barnica pareiškė, kad Honduras nori labiau nuo JAV nepriklausomų santykių krašto saugumo reikalais ir laukia iš JAV didesnės ūkinės paramos.

KRONIKOS NIEKAS NENUTILDYS Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 62

ATVIRAS LAIŠKAS S. MOCKUVIENEI

Nuorašai: "Tiesos", "Komjau-nimo tiesos" redakcijoms.

Tamsta rašote, kad "S. Tamkevičius ne kartą tvirtino: "Mane domina grynai religiniai reikalai, o politiniai man yra svetimi". Jeigu iš tikrųjų taip būtų, kunigas S. Tamkevičius nebūtų atsidūręs kaltinamųjų suole (...). Prisidengęs kunigo vardu ir pareigomis, jis specialiai ir pabrėžtinai veikė prieš valstybinę santvarką".

Ar tai nusikaltimai?

Toliau konkrečiai parodote, už kokius "politinius nusikaltimus" šis kunigas nuteistas: už religinių eisenų organizavimą, už vaikų katekizavimą, už kalėdinės eglutės rengimą, už protesto pareiškimus prieš bedievių siautėjimą...

Čia išvardintus kunigo "nusikaltimus" Jūs palydite gilaus pasipiktinimo atodūsiu: "Daug katalybės ir ištermės reikėjo vietinės valdžios organams ilgą laiką kęsti suįžūlėjusio dvasiško provokacijas".

Bando įpiršti džiunglių įstatymus

Tokį pasipiktinimą reikšdama, Jūs net neįtariate, kad pati tyčiojate iš civilizuočių žmonių moralės ir griežtai ją smerkiate. Juk bet kurioje demokratinėje visuomenėje panaši kunigo veikla ne tik nebūna smerkiama, bet susilaukia plataus visuomenės pritarimo. Tokį pritarimą parodė ir mūsų plačioji visuomenė, kai protestuodami prieš neteisėtus kunigų — S. Tamkevičiaus ir Alf. Svarinsko — apkaltinimus, rizikuodami savo likimu, išdrįso pasirašyti apie 123,000 piliečių. Tuo tarpu Tamsta savo barbarišku straipsniu bandote visiems įpiršti džiunglių gyvenimo "įstatymus". Ir tai vyksta Europos viduryje, 20-ojo amžiaus pabaigoje!

Suaukojo nemažą sumą

Ir visai be reikalo Jūs piktinatės, kam tikintieji stengiasi atlyginti savo kunigui už patirtą skriaudą, per tris dienas sunešdami dešimteriopai didesnę lėšų sumą, negu bedieviai buvo iš jo išplėšę už religinę eisną.

Tai ne naivuoliai, o giliai sąmoningi ir dori žmonės. Jie supranta, kad per daug vienam kunigui išlyginti visas bedievių daromas skriaudas. Pilnai suprantama, kodėl areštavus pasiaukojusį kunigą, atsirado tikinčiųjų, kurie savo krauju pasirašinėjo po protesto pareiškimu. Kiti net prašėsi juos paimti į kalėjimą, o paleisti kunigą. Deja, turbūt tuščiai bandome Jums aiškinti tokius dalykus.

Nėra mokyklos, kur nebūtų ateistinio persekiojimo

Jūs nurodote, kad kun. S. Tamkevičius savo pamoksluose "tvirtino, jog Tarybų valdžia persekioja tikinčiuosius, žemina tikintį jaunimą ir moksleivius". Šiuo metu negalima patikslinti, ar kunigas už šias negeroves kaltino atskirus valdžios pareigūnus ar pačią valdžią, bet yra nepaneigiama tikrovė, kad šie jo teiginiai teisingi.

Jeigu Jūs paprašytumėt nurodyti bent vieną mokyklą Lietuvoje, kur tikintys mokiniai nebūtų patyrę įvairių pažeminimų, diskriminacijos ar kitoko

ateistinio spaudimo bei persekiojimo, tokios mokyklos Jūs nerastumėte, nenusikalstama tiesai. Tai liudija tūkstančiai Lietuvos žmonių, kurie, rizikuodami visuomenine padėtimi, pasirašinėjo po protesto raštais.

Ateistų daroma žala neišmatuojama

Sunku pasakyti, ką ten yra prasitaręs kun. S. Tamkevičius, kaip Jūs sakote, "lygindamas hitlerinės okupacijos metus su šių dienų gyvenimu?" Užtenka prisiminti vien tai, kad hitlerininkai išvežė iš Lietuvos į koncentracijos lagerius 300 lietuvių, o sovietai ištrėmė į Sibirą ir sugrūdė į katorgos lagerius ne mažiau kaip 300,000 mūsų tautiečių (...), nekalbant jau apie dešimtis tūkstančių išžudyto jaunimo ir kitų civilių žmonių kaimuose, laukuose ir miškuose... — už tai, kad jie nenorėjo kariuoti nei už Berlyną, nei už Maskvos interesus, o liko ištikimi tėvų namams.

O sovietinių ateistų padarytą ir tebedaromą žalą mūsų liaudžiai niekuo negalima išmatuoti: masinis girtavimo plitimas, vagilavimas, chuliganizmas, kriminalinių nusikaltimų siaubas, žmogžudystės, savižudybės, šeimų skrybys, abortai gausesni nei gimimai, vienuolynų namai užpildyti sifilitikais, bažnyčios — alkoholiniais gėrimais (taip "tamsi" praeitis keičiama "švesia" ateistimi), argi tai ne sovietinio prievartinio ateizmo padarinys? Vokiečių okupacijos metais taip toli dar nebuvo spėta nueiti. Baisu atvirai pripažinti tikrovę, bet tiesa yra tiesa. Ir neteisinga tiesą paneigti, nors už ją tektų ir gulaguose mirti.

Tarybinė spauda skleidžia melą

Pilnai teisus kun. S. Tamkevičius, išdrįsęs atvirai pripažinti, kad tarybinė spauda skleidžia melą ir apgaulę. To nereikia net įrodyti. Pavartykite 1950 m., 1960 ir 1970 m. tarybinę spaudą — įsitikinsite, kad to paties pavadinimo spauda ("Tiesa", "Pravda" ir kt.) smerkia, kritikuoja tai, kas buvo skelbiama tiesos vardu prieš dešimtmetį. Buvo giriama tokie herojai kaip Trockis, Stalinas, Berija, Molotovas, Chruščiovas, Lysenko ir kiti, o vėliau visi jie vienas po kito išmesti į šukšlyną; savo laiku buvo grubiai puolami ir išjuokiami kibernetikos bei genetikos mokslai, o vėliau gresiant ekonominei katastrofai, visa tai patyliukais reabilituota.

Kas paskatina pasipriešinimą?

Jeigu kun. S. Tamkevičius patarė tikinčiam jaunimui nestoti į bedieviškas organizacijas, tai tokį jo patarimą, mokantį neveidmainiauti, kiekvienas doras žmogus turėtų tik sveikinti. Ar Jūs galite pasakyti, kad prievartinis veidmainingas tikinčių jaunuolių dalyvavimas ateistinių organizacijų veikloje skatina sąžiningų piliečių ugdymą?

Jūs klausiate, ką S. Tamkevičius galvoja, "grasindamas, kad tautoje bus sukeltas sąmyšis, jei tikintieji pasijus nuskriausti?" Nejaugi nesate susipažinęsi su istorija, kad niekas taip nesužadina liaudies didvyriško pasipriešinimo, kaip kėsinimasis į amžinas ir šventas tautos vertybes, kurioms priklausė ir sąžinės laisvė bei religija?

(nukelta į 2 psl.)

Prel. L. Tulabos 50 metų kunigybės jubiliejuje pamokslą sako arkivysk. P. Marcinkus. Kairėje stovi vysk. A. Deksnys, toliau kun. Algimantas Bartkus, prel. L. Tulaba ir prel. Audrys Bačkis. Nuotr. Arturo Mari, L'Osservatore Romano fotografo.

PREL. L. TULABOS 50 METŲ KUNIGYSTĖS JUBILIEJUS

Prel. Ladas Tulaba, popiežiškos Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos rektorius Romoje, rugsėjo 23 atšventė savo kunigybės 50 metų sukaktį. Iškilmingos pamaldos buvo dorotiečių bažnyčioje, kuri yra visai arti prie Šv. Kazimiero kolegijos.

Drauge su prel. L. Tulaba mišias koncelebravo kun. Algimantas Bartkus, dabartinis kolegijos prorektorius, ir prel. Audrys

Bačkis, Vatikano valstybės sekretoriaus pagalbininkas. Pamokslą pasakė arkivysk. Paulius Marcinkus. Pamaldose dalyvavo 7 vyskupai ir apie 300 žmonių.

Po pamaldų Villa Lituania, kuri taip pat priklauso kolegijai, buvo iškilmingas šventinis priėmimas. Vakarų iškilmių vedėju buvo kun. Algimantas Bartkus. Buvo perskaityti kai kurie sveikinimai, gauti raštu. Taip pat pasakyta eilė sveikinimų žo-

KELETAS MOMENTŲ IŠ ŠIŲ METŲ ŠILUVOS ATLAIDŲ

Iš okupuotos Lietuvos rašo: "Vakar su draugu buvom Šiluvoje. Labai įdomi kelionė! Autobusas sausakimšas prisigrūdė keleivių. Beveik visi buvo į tą pat vietą. Kažkas pradėjo tyliai giedoti Marijos giesmę... Kai ją pabaigė, mudu su draugu pradėjom "O Marija Motinėle". Paskui visas autobusas giedoja "Sveika, Sveika, Sveika Marija". O kai užtraukė "Marija, Marija", atrodė, kad gieda geriausias choras! Taip pasiekėm Šiluvą su pakilia nuotaika, daugelis su ašarom akyse, giedodami "Sveika, Mergele, Šiluvos Marija"...

Raseinių dekanas prelatas Vaclovas Grauslys, sveikindamas vyskupą, pareiškė, kad Šiluvos šventovė yra išaugusi toje vietoje, kur Dievo Motina apsi-reiškė mūsų tautai. Vien sekmdienį buvo išdalinta apie dešimt tūkstančių komunių. Švenčiausios Mergelės Marijos atlaidam Šiluvos bazilikoje su dideliu pasisekimu maldininkus parengė žymus pamokslininkas Deltuvos klebonas kun. Eduardas Simaška. Vyskupą išlydėdamos, maldininkų minios su dideliu entuziazmu giedodami "Sveika, Sveika, Sveika Marija".

Rugsėjo 9 dieną Šiluvoje apsilankė Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų apaštalinis administratorius vyskupas Liudas Povilonis lydimas abiejų vyskupijų kancelerių: kunigo Antano Bitvinsko ir kun. Jono Kavaliausko. Buvo labai iškilmingai suktas ir išlydėtas. Ganytojas aukoj iškilmingas mišias Šiluvos bazilikoje, kuri neįstengė sutalpinti visų maldininkų. Mišių metu kalbėjo apie Bažnyčios amžinumą. Gražiai giedodami jungtinis choras, palydimas orkestru.

Rugsėjo 12 dieną iškilmingas mišias blaivybės intencija aukoj Panevėžio vyskupijos kapitulos narys Šeduvos klebonas ka-nanainkas Bronius Antanaitis drauge su būriu kunigų.

Rugsėjo 13 dieną, minint Dievo Motinos apsi-reiškimo Fatimoje metines, Šiluvoje vėl buvo susirinkę tūkstančiai maldininkų. Mišias drauge su 48-niais kunigais aukoj vyskupas Julijonas Steponavičius. Mišių metu kreipdamasis į maldininkų minią, vyskupas kalbėjo apie Marijos garbinimo prasmę ir ragino pasitikėti Marijos globa.

"NEW YORK TIMES" STRAIPSNIS APIE NACIŲ MEDŽIOKLĘ IR JOS METODŲ KRITIKĄ

Rugpjūčio mėnesį du JAV-ų Teisingumo Departamento advokatai Lietuvoje nufilmavo parodymus prieš Cicero, IL., gyvenantį Antaną Virkutį. Apie tai rašo Stuart Taylor, Jr. rugsėjo 23 New York Times išspausdintame straipsnyje, "The Hunt for Nazis Shifts Into 'High Gear'" (Nacių medžioklė pilnu greičiu). Anot jo, Virkutis kaltinamas "kolaboravimu su naciais ir vadovavimu lietuvių kalėjimui tuo metu, kai buvo persekiojami, badu marinami ir žudomi žydai, karo belaisviai ir kiti kaliniai".

Straipsnis informuoja, kad rugsėjo mėnesį iš trijų teisėjų sudaryta federalinė apeliacijos taryba Philadelphiaje atmetė

OSI (Specialių Tyrimų Įstaigos) pastangas atimti Sergejus Kovalčikus Philadelphiaje gyvenantis Kovalčiukas 1941 - 1942 tarnavo nacių kontroliuojamose ukrainiečių policijos daliniuose, Lenkijos teritorijoje. Daugumos teisėjų nuomone, JAV-ų vyriausybė nepateikė pakankamai įtikinančių įrodymų, kad Kovalčiukas asmeniškai dalyvavo žydų persekiojime ar savanoriškai padėjo naciams; suteikti "įrodymai" nepateisina pilietybės atėmimo.

Straipsnyje rašoma ir apie opoziciją bendradarbiavimui su Sovietų valdžia, beiškant karo nusikaltėlių: "Kai kurie advokatai — gynėjai ir kiti tvirtina, kad vyriausybė nekritiškai priėmė suklustuosius įrodymus, kuriuos jai pateikė sovietinio bloko pareigūnai, norintys diskredituoti žmones, kurie priešinosi komunistų valdžiai prieš pabėgdami į Vakarus". OSI direktorius Neal Sher pavadino tokius argumentus "dumų uždanga". Jis pareiškė, jog "nepaisant atšalusių JAV-ų — Sovietų Sąjungos santykių, rusai buvo paslaugūs ir padėjo jo įstaigos tyrimams". Tačiau jis pabrėžė, jog jo įstaiga "atidžiai patikrina kiekvieno Maskvos pristatyto įrodymo autentiškumą".

N.Y. Times straipsnio autorius pamini, kad "kai kurie žmonės, įskaitant kai kuriuos žydus, kelia klausimą, ar verta išleisti 2.5 milijonų dolerių į metus finansuoti pastangoms "sugaudyti, palyginant, antraeiles figūras ("pės-tininkus nacių persekiojimo kampanijoje"), užuot palaukus, kol jų problema išspręs pažengęs amžius. Neal Sher, ir jo pasekėjai, įskaitant svarbiausias žydų grupes, "tvirtai atmeta tokias abejones". Sher'o žodžiais, "tie asmenys buvo įsivėlę į genocidinius veiksmus, žmogžudystę ir persekiojimą, kuriems nėra lygių istorijoje. Bet kuris į tokią veiklą įsivėlęs asmuo paprasčiausiai nenusipelno čia gyventi ar naudotis Jungtinių Valstijų piliečio teisėmis; nieko nedaryti apie tai, reikėtų tokių veiksmų pateisinimą".

(Elta)

Vakarų diplomatai teigia, kad Sov. S-ga, iki šiol negalėjusi palaužti Afganistano partizanų priešinimosi, yra atsigabenusi dar 70,000 karių į Afganistaną; taip pat nepajėgdama kontroliuoti Panjšir slėnio, yra pasitūliusi slėny veikiantiem partizan-palaubas.

Savaitės įvykiai

J.T. Aukštasis komisaras pabėgėlių reikalams apdovanojo Nanseno medaliu tris JAV prekybinio laivo jūrininkus: kpt. Lewis M. Hiller, ir jūrininkus Jeffrey H. Kass ir Gregg Turay už Vietnamo pabėgėlių išgelbėjimą jūroje.

FBI paskelbė areštavusi savo tarnautoją Richard W. Miller ir du iš Sov. S-gos 1973 imigravusius rusus Svetlaną Ogorodnikovą ir jos vyrą Nikolaj už šnipinėjimą Sov. S-gai.

Mozambiko marksistinė vyriausybė ir prieš ją kovoją partizanai pasirašė paliaubų sutartį, kurios vykdymą sutiko prižiūrėti Pietų Afrika.

Valst. departamentas paskelbė, kad pagal patikimus netiesioginius įrodymus Libiją galima apkaltinti išdėsčius minas Suezio kanale ir Raudonojo jūroje. Iki šiol minos sužalojo 19 laivų.

Britanijos Darbo partijos konferencija priėmė rezoliuciją, reikalaujančią supaikinti britų branduolinius ginklus ir pašalinti iš Britanijos JAV branduolinius raketas.

JAV žvalgybos įstaigos įsitikino, kad JAV ambasados ir karinių sprendimų Libane yra įvykdžiusi mahometonų šių Hezbellah, arba Dievo partija, kurios būstinė esanti Bekaa slėnio Baelbek mieste.

Jugoslavijos Kosovo provincijoje gyvena albanai nenori prisijungti prie kietai valdomos Albanijos, bet reikalauja, kad šiai provincijai, kurios gyventojų daugumą sudaro albanai, būtų suteiktos tokios pat teisės, kaip ir Serbijai, Kroatijai, Slovenijai.

Valst. sekr. Shultz turėjo "šiltus ir nuosirdžius" pasitarimus su Rytų Vokietijos užs. reik. ministru Oskar Fisher ir sutarė toliau tartis dėl politinių mokslinių ir prekybinių santykių pagerinimo.

Afganistano teismas nuteisė 9 partizanų mirtį ir vieną 15 m. kalėti už rugpjūčio 31 įvykdytą Kabulo aerodrome sprogmą, kurio metu žuvo 13 ir buvo sužeista 207 žmonės.

Popiežius Jonas Paulius II, lankydamasis Italijos Kalabrijos provincijoje, ragino žmones nutraukti tragišką vendetos grandinę ir užbaigti kriminalistų organizacijos priverstinės tylos sąmokslą.

Britanijos narų Raudonojo jūroje surasta nauja mina yra sovietų gamybos, bet abejojama, kad Sov. S-ga būtų ją ten išmėčiusi.

Jordano karalius Hussein pareiškė, kad Izraelio raginimas Jordanui ir kitom Arabų valstybėms įsijungti į Art. Rytų taikos derybas esąs tik apgavystė. Jis taip pat kaltino JAV už Izraelio rėmimą ir ragino sušaukti tuo reikalu tarptautinę konferenciją, kurioje dalyvautų ir Sov. S-ga.

Indija atitraukė savo kariuomenę iš Amritsar mieste esančios sikų Auksinės šventovės.

Egipto prezidentas paskelbė, kad Libijos teroristai planavę išsprogdinti Aswan užtvanką ir Suezio kanalą, ir įspėjo, kad už tai Egiptas dešimteriopai atsilygintų Libijai.

Čado vyriausybė pareiškė, kad Libija dar nepradėjo atitraukti savo karių iš Čado.

IŠ PAVERGOTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Kanklininkų ansamblis veikia Svėdasuose (Anykščių raj.). Moterys groja vietinio meistro J. Lašo pagamintais instrumentais. Svėdasiškių kanklininkų ansamblui respublikiniame 1983 metų liaudies instrumentų ansamblių konkurse "Gaudžia trimaiti" buvo paskirta antroji premija. Seserys Bronė Nėšienė ir Paulina Tumienė, Paulina Paškonienė, Teodora Jodėnienė, Elena Žvirblienė ne tik geros kanklininkės, bet ir šaunios dainininkės. Jų repertuare — liaudiški valsai ir polkos, lietuvių liaudies dainos.

— Lietuvos kamerinis orkestras, vadovaujamas S. Sondeckio, rugsėjo 23 Valstybinės filharmonijos saleje Vilniuje pradėjo dvidešimt penktą sezoną. Prie koncertų dirigentas supažindino klausytojus su orkestro muzikantais, kurie kartu su kolektyvu nuo jo pirmųjų kūrybinių žingsnių. Tai Lietuvos nusipelnę artistai S. Sondeckienė, P. Radzevičius, A. Pašauskas, A. Dekšnis.

— Lietuvos valstybinės filharmonijos kolektyvai per pirmąjį šių metų pusmetį Lietuvos ir broliškių respublikų klausytojų surengė daugiau kaip pustučio tūkstančio koncertų. Juos žiūrėjo beveik 900,000 žmonių. Utenoje įvyko muzikos savaitė, skirta miesto darbininkam, Mažeikių rajone — muzikos dienos, Klaipėdoje — tradicinė muzikos savaitė, devyniuose rajonuose surengti muzikos vakarų ciklai. Sustiprėjo meno darbuotojų ry-

Socialistų internacionalui tarpininkaujant, tarp Nikaragvos vyriausybės ir opozicijos partijų koalicijos vykę pasitarimai dėl Nikaragvos rinkimų atidėjimo 90-čiai dienų iki šiol nepavyko, nors tuo reikalu buvo pasiekta kai kurių susitarimų dėl rinkimų palankaus klimato sudarymo ir sandingų revoliucijos įteisinimo.

JAV buvo areštuotas karo laivyno analitikas Samuel Loring Morison už slapto Jaudosios jūros laivyno bazę Sov. S-gos stalydinamo lektuvo fotografijų perdavimo britų žurnalui Jane's Defence Weekly. Taip pat buvo areštuota ir Rytų Vokietijos pilietė Alice Michelson už bandymą išgabenti užsienį karinės informacijos įrekdavimą.

JAV pripažįsta, kad Contadora grupės pasiūlytam Centrinės Amerikos taikos plane, kurį Nikaragvos vyriausybė priėmė, yra padaryta pažangos, tačiau jis neatsižvelgia į kai kurias JAV sąlygas, pav., nereikalauja, kad Nikaragvą paliktų Kubos ir Sov. S-gos kariai, bet draudžia JAV remti Salvadoro vyriausybę ir prieš Nikaragvos vyriausybę veikiančius partizanų ir neuztikrina daugiapartinės valdymosi sistemos Nikaragvoj.

Amnesty International apkaltino Kiniją, kad ji laiko kalėjimuose ir perauklėjimo stovyklose tūkstančius politinių kalinių ir kad, vykdydama kovą su kriminaliniais nusikaltėliais, ji nužudė ir tūkstančius politinių kalinių.

Jugoslavijos vyriausybė pastrino kovą prieš politinius disidentus. Jos kalėjimuose yra laikoma apie 500 politinių kalinių, daugiausia kroatų ir albanų.

šiai su pramonės įmonėmis, kolchozais ir tarybiniais ūkiais. Už pasiekimus sąjunginiame lenktyniavime per pirmąjį šių metų pusmetį Filharmonijos kolektyvas iškovojė pirmąją vietą ir TSRS kultūros ministerijos ir Kultūros darbuotojų profsąjungos centro komiteto pereinamąją raudonąją vėliavą.

— Lietuvos kino studijos filmo "Susidūrimas" premjera Vilniuje, Vidaus reikalų ministerijos TSRS kultūros ministerijos ir Kultūros darbuotojų profsąjungos centro komiteto pereinamąją raudonąją vėliavą.

— Nidoje šį rudenį į stovyklą-seminarą buvo atvykę beveik šimtas fotografų iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Rusijos ir Ukrainos. Kasmetinį tradicinį renginį organizuoja Lietuvos fotografijos meno draugija. Dešimt dienų fotografai klausė paskaitų, kurias skaitė sąjunginių leidinių dailininkai, fotokritikai, rengė naujų parodas. Šiemet fotografai turėjo progą fo-

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

Tikintieji pasidaro ateistų aukos

Ar tikrai tikite, kai kalbate, kad Tarybų šalyje "visi — tikintieji ir ateistai — yra lygūs" ir t.t.? Ar galėtumėte pasakyti, kiek tikinčių žmonių priklauso sovietinės valdžios aparatui? Kiek jų dirba radijo, televizijos ar laikraščių redakcijose arba kokie sovietinės mokyklos mokytojai gali atvirai lankyti bažnyčią? Nebent tik tie, kurie priklauso KGB šnipų tinklui... Arba tie, kurie, praktikuodami savo religinius įsitikinimus, būtinai tampa bedievių valdžios aukomis, kaip atsitiko su mokyt. Brieliene, Kaušiene ir kitais.

Kas ką terorizuoja?

Jūsų užuominas, kad svarinskai ir tamkevičiai terorizuoja žmones, įgauna klaidę atspalvį, o skaitytojus laiko pamišėliais, kurie neprotuoja ir nieko nesupranta. Nejaugi tie 123,000 žmonių, kurie pasirašė po pareiškimais, reikalaujančiais paleisti kunigus — Svarinską ir Tamkevičių — iš tiesų yra tik šių kunigų teroro aukos? Kas ką čia terorizuoja? Kokiais vardais reikėtų vadinti tuos, kurie taip liaudies mylimus kunigus areštavo, slapta teisė ir slapta į katgoros lagerius nudangino vien už tai, kad žodžiu ir raštu išdrįso ginti persekiojamų ir terorizuojamų tikinčiųjų teises?

Ateistų elgesys

Keistai skamba Jūsų prisipažinimas, jog nesupratote, ką reiškia "ateistiškai" elgtis. Panašu tai būtų į žuvies skundą, kai ji nežino, ką reiškia plaukioti vandenyje. Galima paaiškinti: elgtis ateistiškai reiškia niekinti Dievą, Bažnyčią, tikinčiuosius ir viską, kas jiems brangu ir šventa, žodžiu, taip, kaip Jūs elgetės šiuo istoriniu straipsniu. O aktyvesni ateistai plėšia ir degina bažnyčias (taip pasielgė Batakuiose, Gaurėje, Sangrūdoje), išniekina Švenčiausiąjį, griaua kryžius, daužo paminklus kapinėse.

Skundai nepasiekia adresato

Be reikalo stebėtės, kad kun. S. Tamkevičius nežino UNESCO adreso, juk puikiai žinote, kad jokie sovietinės imperijos piliečių skundai, siunčiami tarptautinėms organizacijoms, niekada nepasiekia adresato, todėl nėra prasmės tuo adresu tiesiogiai siųsti. Tik dėka aplinkinių kelių, dėka radijo balsų, mūsų šauksmą išgirsta adresatai. Tarptautinių organizacijų atsakymai į skundus taip pat nepasiekia sovietinių piliečių.

Kaltinimas už Kalėdų eglutę

Keistai, tiesiog nesuprantamai skamba kun. S. Tamkevičiumi

tografuoti Neringą, Klaipėdos gamyklų ir uosto darbą.

— Vilniuje, "Dailės" saloneparduotuvėje, atidaryta dviejų dailininkų paroda. Eksponuojama septyniolika Andriaus Giedrimo ir devyniolika Arvydo Pakalkos darbų.

— Vaiko fizinio išsivystymo, jo paruošimo darbinei veiklai ir kitus aktualius klausimus, kuriuos kelia naujoji mokyklų reforma, savo sesijoje Šiauliuose, K. Preikšo pedagoginiame institute, aptarė sąjunginė taryba, skirta mokyklinės higienos ir fizinio auklėjimo problemom nagrinėti.

— Už Lietuvos tarybinės enciklopedijos dvylikos tomų parengimą ir išleidimą Lietuvos Aukščiausios tarybos prezidiumo garbės raštu ar garbės vardais apdovanoti enciklopedijos redaktoriai, atskirų skyrių vėdėjai ir bendradarbiai.

— Plungės "Minijos" liaudies gaminių įmonės kolektyvas ruošiasi 1985 metų dainų šventei. Etalonų kūrėjai Adelė Astrauskienė ir Antanas Klovas jau sukūrė keletą šventinių suvenyrų masinei gamybai.

S.L.K.

mestas kaltinimas už šventoriuje pastatytą kalėdinę eglutę. Pastudijuokime kalėdinių eglučių atsiradimo istoriją bei jų simboliką ir sužinosime, kad eglučių rengimo paprotys į Lietuvą atkeliavo kartu su Kalėdų šventėmis, kaip sudėtinė švenčių dalis. Kodėl ją rengti teisė turi ateistai, o tikintieji neturi? Ir dar akcentuodama, kad nėra tikinčiųjų diskriminavimo. Kalėdinė eglutė yra krikščioniškų švenčių renginys, o ne priemonė sugriauti ateistinių tarybų valdžią, kuri pasaulyje turi didžiausią tankų, raketų ir atominių bombų arsenalą. Nejaugi ta maža eglutė, pastatyta Kybartų šventoriuje, galėtų sunaikinti tokią didžiulę galybę? Ir kokie bailūs tie ateistai!... Dar didesnį siaubą ateistams sukėlė tai, kad ta eglutė pateko į "Kroniką" ir net į "šmeižikų" rankas užsienyje. Net įsivaizduoti negalima, koks tai baisus ginklas sovietų valdžios priešų rankose!

"Kronikos" nenutildys

Ir pagaliau toji "Kronika", kuri savo teisybe ateistams bado akis. Ir ko tik nedarė ir nedaro valdiški bedieviai, besistengdami nutildyti leidinio balsą ir užtemdyti jo skelbiamą tiesą! Deja, niekam nepavyko uždusinti to ašaromis ir krauju rašyto žodžio, už kurį tikintieji savanoriškai ėjo ir tebeina akmenuotais sovietinių katogų ir kalėjimų keliais.

Kas naikina kryžius?

O jei kalbėti apie kryžių naikinimo siaubą Lietuvoje, tai labai negražu ir nesąžininga kalbėti suversti melioratoriams. Kokie gi melioratoriai ir šiluminių trąšų interesai pakartotinai nusiaubė tūkstančius kryžių Meškuičių piliakalnyje? Ar ne tie patys "melioratoriai" iš KGB centro numelioravo kryžių nuo Vilniaus katedros, nuo Trijų Kryžių kalno Vilniuje, nuo Kauno Jūgos bažnyčios, Panų kalno Žemaitijoje? Ar ne jie paminklų dirbtuvėms uždraudė gaminti kryžiaus pavidalo antkapius?

Nuo šio ginklo dreba ir pragarų galybės

Veltui ateistai bando įtikinti liaudį (o Jūs juos ginate) neprikisę rankų prie kunigų žudymų. Lietuvos kunigai su vėzdais nevaikšto ir galvų niekam neskaldo. Priešingai, jiems bedieviai daužo galvas, stumdo po ratais, sodina į kalėjimus, taiko visą kompleksą traumatizavimo priemonių, apie kurias plačiau vertėtų pakalbėti atskirame rašinyje. O tai, kad bedieviai, tame tarpe ir Tamsta, atvirą tiesą ir Rožančių vadina vėzdu — nieko nuostabaus. Juk nuo šių ginklų dreba ir pragarų galybės!

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road, East Northport, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais: tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

DARBININKO ADMINISTRACIJOS, 341 Highland Blvd., galima įsigyti lietuviškų ir angliškų knygų apie Lietuvą, pokštelių, sveikinimo kortelių, gintaro, baltinukų, medaus, įvairių suvenyrų.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laiduves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

QUEENS COLLISION CENTER, INC. Expert auto body works-painting-welding, etc. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418. Towing phone HI 1-6666. After 6 PM — 843 - 6677.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUSIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigai kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriusio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuvišką ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ KULTURINE RADIO PROGRAMA "AUSRA". WICN-FM. 90.5 Worcester, MA. Treč. 8 - 9 PM. Penkt. 7:30 - 8:30 PM. Eduardas Meilus, Jr. 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. T. 617 753-7232.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", penkt. WEVD 10-11 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", sekmadi. 2:05 - 3:00 v. p.p. iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MUSŲ VIENINTELE VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVECAS
JONAS
1933 + 1976

DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus privažavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS
- LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMA
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

Dalis Vasario 16 gimnazijos mokinių mokslo metų pradžioje. Nuotr. M. Smitienės

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207Editorial Office (718) 827-1352
Business Office (718) 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ŽINIAS ● Prenumerata metams \$15.00 ● Straipsniai ir korespondencijos redakcija taisy savo nuozūra ● Pavardė pasirašyti šraipsniai nebūtinai išreiskia redakcijos nuomonę ● Uz skelbimu turini ir kalba redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Motery Klubų veikla

Kultūros Židinyje spalio 27 vyksta Lietuvos Moterų Klubų Federacijos visuotinis suvažiavimas. Bus paminėti tos Federacijos 37 veiklos metai. Suvažiavimas vyksta mūsų Kultūros Židinyje, taigi, tai lietuviškai ugnei besikūrenant, dera apie šią organizaciją pakalbėti.

Lietuvės moterys visą laiką aktyviai dalyvavo lietuviškame gyvenime. Pasireiškė jos mūsų tautiniame atgimime — „Aušroje“, su dideliu heroizmu įsijungė į slaptos spaudos platimą, į „vargų mokyklą“. Tos epochos gražiausia išraiška yra Petro Rimšos kūrinys „Vargų mokykla“. Šis kūrinys visada bus gyvas ir visada primins, kokį vaidmenį atliko moteris savo tautai.

Po spaudos atgavimo, po revoliucijos 1905 metais, koku intensyvumu išsiskleidė moterų veikla. Jos pasireiškė ir organizacijose, ir kultūrinėje veikloje, ypač literatūroje, nes toje epochoje buvo garsūs moterų rašytojų vardai — Žemaitė, Šatrijos Ragana, Lazdynų Pelėda, Bitė-Petkevičaitė ir kitos.

Moterys aktyviai dalyvavo ir nepriklausomas Lietuvos atstatyme. Tiesa, nėra nė vienos moters nepriklausomybės akto dokumente, bet su koku entuziazmu moterys veikė nepriklausomas Lietuvos seiminiais laikais. Moterys turėjo visas pilietines teises, dalyvavo balsavimuose, net pirmininkavo didiesiems seimams, ėjo įvairias pareigas. Čia reikia pastebėti, kad besikuriant Lietuva šiuo atžvilgiu buvo kur kas pažangesnė nei daugelis senų valstybių, kurios moters vaidmens visuomeniniame gyvenime dar gerai nesuprato.

Ta gražioji, veikloji ir pasiaukojanti praeitis veikė ir tas moteris, kurios po Antrojo pasaulinio karo atsidūrė už Lietuvos ribų, konkrečiai — Vakarų Vokietijoje. Ta praeitis ir paskatino or-

ganizuotis į klubus, ugdyti ir vystyti moterų veiklą. Iš karto jom buvo uždavinys — per organizuotą moterų veiklą patekti į tarptautines moterų organizacijas ir ten visur iškelti Lietuvos likimo klausimą.

Iš Vokietijos jos savo klubo veiklą perkėlė į Ameriką. Čia buvo naujo įsikūrimo, įsitvirtinimo laikai. Kiek apsilusios, pasodinusios gėles savo darželyje, jos čia išvystė plačią veiklą. Jos įsijungė į tarptautinę moterų organizaciją — General Federation of Women's Clubs. Dalyvavo metinėse konvencijose ir ten sugebėjo sutelkti viso suvažiavimo dėmesį — sugebėjo priminti Lietuvą, praveisti įvairias rezolucijas, kurios liečia įvairius „sąžinės“ kalinius. Dalyvauja kasmet tose konferencijose, išdalija daugybę literatūros, pagarsina Lietuvą. Už tai visai Federacijai — garbė ir mūsų padėka!

Jau taip yra, kad toks suvažiavimas nėra tik kavos ar šampano išgėrimas. Suvažiavime iš karto iškyla klausimai, o kokia mūsų ateitis, o kokie mūsų uždaviniai laike.

Vienas iš svarbiausių rūpesčių pasidaro — atsijauninti. Psichologiškai tai būtų galima išaiškinti, kaip moterų veikla riedėjo, kaip nuo pat pradžių nebuvo pajėgus jaunimo įsijungti. O paskui virto jau tradicija — pratęsti tai, užmirštant jaunas pajėgas.

Tegu šis suvažiavimas visa daro, kad į veiklą būtų įtraukta daugiau jaunųjų moterų. Tam reikalui reikia sudaryti specialų komitetą, kuris rūpintųsi jaunųjų moterų įtraukimu. Ir kiekviena klube, klubo valdyboje, reikia turėti vieną narę, kuri rūpintųsi, kaip atjauninti klubus.

Pati Federacija šalia tarptautinės veiklos neturi progos ar galimybių, o gal neturi ir noro,

(nukelta į 4 psl.)

Šv. Pranciškaus pirmasis biografas Tomas Celanietis rašo, kad šv. Pranciškus (1209) maldose turėjęs regėjimą ir savo broliams pranašiskai kalbėjęs: „Mačiau daugybę vyrų, pas mus ateinančių ir trokštančių dėvėti mūsų švento pašaukimo drabužį ir gyventi pagal mūsų regulą. Aš mačiau iš visų tautų pilnus kelius ateinančių vyrų: atėjo pranciškai, ir skubėjo ispanai, vokiečiai ir anglai dar tik judėjo. Ir didžiulė buvo ta minia, kuri žygiavo ir kalbėjo įvairiomis kalbomis...“ (1 C 27).

Toje tat neapžvelgiamoje šv. Pranciškaus matytoje minioje tarp kitų tautų taip pat buvo ir lietuviai, kurių sūnus troško dėvėti pranciškonų drabužį.

Lietuvių pranciškonų istorijoje skaitome, kad „1245 popiežiaus pasiuntinys pranciškonas, paties šv. Pranciškaus draugas, Jonas Carpini iš Plano, vykdamas pas totorius su kitais dviem broliais, perėjo lietuvių gyvenamas vietas“.

Jau 1250 į Lietuvą atvyko pirmieji dominikonų ir pranciškonų misininkai. Jie ruošė Mindaugą ir jo šeimą bei dvaris-

ŠV. KAZIMIERO VARDAS TĖVYNĖJE IR PASAULYJE

kius krikštui. Kaip dokumentai liudija, 1251 karalius Mindaugas su daugybe pagonių priėmė krikštą.

Lietuvos krikštui taip pat vadovavo pranciškonai, ir pirmuoju jos vyskupu buvo paskirtas pranciškonas Andrius Vosylius (1287 - 98). Nuo to laiko Lietuvoje pradėjo gyvuoti pranciškonai.

-0-

Karalius Kazimieras 1468 pranciškonus atsikvietė į Vilnių ir ten pastoviai apgyvendino. Iš čia jie palaipsniui kurdinosi plačiose Lietuvos srityse. Po visokių karų, maro ir gaisrų šimtmečių būvyje lietuviai pranciškonai susikristalizavo į Šv. Kazimiero provinciją.

1731 spalio 12 Tarnavijos vienuolyne Lenkijoje, pagal generalinės kapitulos nutarimą Milane (1729 birželio 12), lietuviai pranciškonai buvo atskirti nuo lenkų provincijos. Atsiskyrimo metu lietuviškoji provincija turėjo 31 vienuolyną su 400 vienuolių.

Prel. Jonas Kučingis š.m. birželio 24 buvo specialiai pagerbtas. Skautai jam dovanavo lietuvišką stulą. Šalia stovi poetė Dana Mitkienė.

(nukelta į 4 psl.)

44-TŲ METŲ VASARA Didysis egzodas

PAULIUS JURKUS

7.—

Tų metų vasarą, sustojus frontams, vis daugiau kalbėta, kad reikia organizuoti savo kariuomenę. Pats laikas. Juk anais 1919 metais, dar svetimiams siautėjant tėvynėje, buvo suorganizuota kariuomenė, kuri atliko didelį vaidmenį.

Ta kariuomenė pradėta organizuoti Sedoje. Nežinau, kodėl jie pasirinko Sedą, bet visur ėmė kalbėti, kad štai Sedoje kuriamas lietuviškas pulkas. Kvietiami visi tarnavę vyrai.

Sujudimas buvo nemažas. Vis daugiau vyrų traukė į Sedą. Dauguma buvo atvykę iš Aukštaitijos ir kitų Lietuvos vietų, iš tų kraštų, kurie jau buvo užimti sovietų kariuomenė. Jie jau buvo pabėgėliai, iš savo tėviškių išbėgę. Jie pirmieji ir stėjo į tą Sedos pulką. Tuo metu jau nebeteko būti Sedoje, tai ir nežinau, kur tas pulkas buvo įsikūręs. Sako, dalis buvo Plinkščių dvare, kur buvo kurta Žemės ūkio mokykla. Prisiglaudę ir kituose didesniuose pastatuose.

Žmogus ant salės laiptų

Sekmadieniais mūsų miestelis buvo pilnas žmonių. Juk kiekvienoje sodyboje vis buvo pabėgėlių. Ir visi jie norėjo sužinoti, kas dedasi kitur, pasikalbėti, susitikti pažįstamų. Buvo tiek daug gandų, kalbų, kurios ir traukė žmones.

Tenai prie Žagarės buvo užėję sovietai, paskui buvo atmušti. Tai vienas kunigas ten buvo patekęs, sakėsi kalbėjęs net su sovietų generolu. Ir visi teiravosi visokių smulkmenų, kaip tie raudonarmiečiai apsirėngę, ar jie tokie baisūs, kaip kalba žmonės.

Tam kunigui generolas pasakęs: nenusimink, tuoj visą kraštą išvaduosime!

Mūsų miestelio centre buvo salė. Čia sukosi visas gyvenimas. Ant tos salės laiptų kartą pasirodė žmogus su šautuvu ir ėmė garsiai kalbėti į žmones, kviešti jo pasiklausyti.

Žmonės sustojo ir klausėsi. O čia būta lietuvių patrioto, partizano. Ir kvietė visus tuoj stoti į

kuriąm lietuvišką pulką. Kvietė ginti savo kraštą, nepasiduoti. Priminė ir 1919-20 metus, laisvės karus. Juk ir tada krašte buvo priešų kariuomenės, bet Lietuvos kariuomenė buvo labai reikalinga ir savo atliko. Ir dabar bus tas pats — tikrai bus sulaukyti sovietai ir net iš krašto išstumti.

Ar šita kalba ką nors paveikė? Dauguma buvo skeptikų, netikėjo tuo, ką anas žmogus kalbėjo. Juk tokios galybės sutrauktos, kaip gi jas sulaukysi. Kaip vokiečius išprašys iš krašto. Jie abu mindo Lietuvos žemę, rausia apkasus, drasko artilerijos sviediniais, grobia lietuviškas gėrybes. Trypia Lietuvą, bet ar mes galime kur pasiskusti, kokia pagalbą gauti?!

Tos didelės jėgos dar turi susilpnėti, išsiblaškyti, tik tada ateis mūsų laikas.

Kryžiaus Keliai rudenį

Žemaičių Kalvarijoje yra Kryžiaus Keliai — Stacijos. Jos yra visai kitokios nei paprastose bažnyčiose. Čia yra sena pagarsėjusi maldininkų vieta. Ją įkūręs vysk. Jurgis Tiškevičius. 1638 m. čia įkūrė Kryžiaus Kelio stotis. Ir jų padarė ne 14, kaip yra normaliose stacijose, bet 19. Jis pats ir kopytėles pastatė ir pirmas tuos Kryžiaus Keliuos apėjo. Tie Kryžiaus Keliai žmonių yra vadinami Kalnais. Žmonės gieda giesmes, kalba maldas ir poterius. Kalnai yra garsūs viso

je Zemaitijoje. Juos gieda būdynėse, kai miršta kas, gieda gavėnios metu.

Pačioje Žemaičių Kalvarijoje yra trys atvejai, kai žmonės tuos Kalnus eina labai iškilingai, — su vėliavomis, su būgnais, altorėliais. Yra nešama didžioji Šv. Kryžiaus relikvija.

Gegužės 3 yra Šv. Kryžiaus atradimo šventė, gi liepos pradžioje yra didieji Žemaičių Kalvarijos atlaidai, ir ten žmonės per kelias dienas renkasi ir giedodami apeina tuos Kalnus. Gi rugsėjo 14 yra Šv. Kryžiaus išaukstinimas. Tada vėl susirenka daug žmonių ir iškilingai eina tuos Kryžiaus Keliuos.

Ir anais 1944 metais Šv. Kryžiaus išaukstinimas buvo labai iškilingai atšvęstas. Suvažiavo daug žmonių. Tas didysis nerimas jau traukė žmones pasimelsti, apsvarstyti Kristaus kančią. Nežinia, kas bus. Sunkūs tai laikai.

Praėjo per tuos kalnelius ir bado, ir maro metai, senosios Lietuvos žlugimas, Napoleono kariuomenės likučiai, paskui sukilimai, knygnešiai. Ir visais tais sunkiais laikais žmonės kalneliuose labiau meldėsi ir nuoširdžiau giedodami.

Į tuos atlaidus tada buvo atvykęs lietuviškos kariuomenės dalinys, kareiviai iš Sedos. Jie buvo apsirėngę lietuviškos kariuomenės uniforma. Ir visi stebėjosi, iš kur jie gavo uniformas. Dailūs, žvalūs vyrai. Jų

Naujai provincijai pranciškonai pasirinko šv. Kazimiero vardą. Jei kas klausytų, kas paskatino pranciškonų pranokėjus pasirinkti globėju šį šventąjį, atsakymą rastume šventojo karaličia gyvenime, jo šventės kovo 4 senojo brevioriaus antrosios noktūros skaitiniuose:

„Kazimieras, Kazimiero ir Austrijos Elzbietos, Lenkijos karalių, sūnus, iš mažens buvo auklėjamas geriausių mokytojų, dievotume ir klasiniuose moksluose. Jis savo švelnų kūną grūdino ašutine ir nuolatiniais pasninkais. Atsakydamas miegoti švelnioje karališkų rūmų lovoje, o gulėdavo ant kietos žemės. Kartais slapta, nežiūrint žiaurių speigų, klūpėdavo prie bažnyčios uždarytų durų ir meldavo Dievą gailestingumo. Nuolat apmąstydamas Kristaus kančią, klausydamas iškilingų mišių, dažnai įkristavo tartum į ekstazę.

„Ypatingai rūpinosi tikėjimo praplatinimu ir rutėnų schizmos panaikinimu. Dėl to išprašė iš tėvo, kad išleistų įstatymą, draudžiantį rutėnams statyti bažnyčias bei teisyti begriūvančias. Buvo pramintas vargšų tėvu ir gynėju. Nekaltybę užlaikė iš pat vaikystės dienų. Susirgus ir patariant daktarams vesti, jis to atsiskak, nors ir reikėtų mirti.

„Greitai jėgos išseko, o nuopelnų daugėjo. Pats pranešė savo mirties dieną ir atidavė sielą, kunigams bei vienuoliams dalyvaujant, užbaigęs 25 savo amžiaus metus. Atvežtas į Vilnių, kūnas pagarsėjo stebuklais. Be to, kad prikėlė iš mirties mergaitę, sugrąžino aklijam regėjimą, luošam galimybę vaikščioti, daugelis prie jo karsto atgavo sveikatą. Mažam skaičiui lietuvių, beviltiškai bekovoje prieš galingą priešą, jis apsirėškė danguje ir padėjo nugalėti. Turėdamas mintyje šitos stebuklus, Leonas X jį įrašė į šventųjų sąrašą.“

-0-

Šv. Kazimieras yra vienintelis viešai garbinamas lietuvių šventasis. Jis yra lietuvis iš tėvo pusės, iš Gediminaičių giminės (motina buvo austrė). Gimė Krokuvoje, karališkame dvare, 1458.X.3. Jam duotas Kazimiero vardas reiškia „taikos nešėją“. Buvo auklėjamas gražiai, pagal krikščioniškus papročius. Teisingumas ir išmintingumas, gailestingumas ir skaitumas bylojo jo akyse, jo lūpose ir širdyje. Kazimieras savo jaunystės pavyzdingu gyvenimu atkreipė į save

(nukelta į 4 psl.)

visų dėmesį ir jau tada buvo vadinamas dievišku jaunuoliu.

Eidamas 21 metus, jis atvyko Vilniun. Niekas tada nepagalvojo, kad tas kunigaikščių miestas vėliau priglaus jo kūną ir amžiams bylos apie jo šventumą. Mūsų žemės šventasis karalietis Kazimieras savo valstybėje gerbė Mariją ir skelbė: „Jokia karalienė neturi daugiau būti Marija pavadinta. Mes turime tikti vieną Karalienę — Dievo Motiną!“ Praėjo 172 metai po šv. Kazimiero mirties, ir štai istorijos dokumentuose yra užtiktas rašytas laiškas (1656.V.13) apie pirmąjį Lietuvos paaukojamą Danguos Karalienę.

Šv. Kazimiero griežtas, asketinis gyvenimas pamažu geso, ir 1484 kovo 4 Gardine, vos išaušus, jis mirė šventumo garbėje. Garsas apie tą šventąjį karalietį metai po metų vis labiau plito. Pats stambiausias laiškas yra Vilniaus pranciškonų, kad jį paskelbtų šventuoju.

Šv. Pranciškaus Varpelyje (1950, Nr. 3) yra išspausdintas straipsnis „Šv. Kazimieras altorių garbėje“. Straipsnyje autorius dr. Z. Ivinskis tarp kitko pamini vieną svarbų dokumentą (Vatikano bibliotekoje), liečiantį šv. Kazimiero kanonizaciją ir pranciškonus. Dokumentas rašytas lotynų kalba ir baigiamas šiaip: „Rašyta Vilniuje, 1516 vasario 18, nuo Viešpaties Įsikūnijimo metais, ir patvirtinta mūsų vienuolyno antspaudu. Broliis Paulius, Lietuvos pranciškonų vikaras, kartu su kitais broliais ir visu vienuolynu.“

-0-

Karaličia kanonizacijos byla buvo pradėta 1517 lapkričio 4. Gi 1521 Leonas X paskelbė jį šventuoju ir jam paskyrė šventės dieną kovo 4.

Jau 1583 šv. Kazimiero vardą randame įrašytą į Romos martirologiją, pačioje pirmoje oficialioje, popiežiaus Grigaliaus XIII liepimu išleistoje laidoje. Toje šventųjų knygoje kovo 4 po visų kitų tos dienos šventųjų paskutinė eilutėse skaitome: „Vilnae in Lituania, natalis Sancti Casimiri, filii Casimiri Regis, quem ob egregiam sanctitatem et cetera miracula Leo decimus Romanus Pontifex in sanctorum numeru retulit“ — Vilniuje, Lietuvoje, mirties diena (tekstas sako 'gimimo', suprask: dangui) šv. Kazimiero, karaliaus Kazimiero sūnaus, kurį dėl ypatingo šventumo ir įvykių stebuklų Romos

bene Dokšas, kažkoks tolimas mūsų giminaitis. Vardas, rodos, buvo Leonas. (Tokia jau didelė praeitis, kad išdildė ir jų vardus bei pavardes iš atminties). Tas Dokšas pasirūpino kuro ir pasakė mano motinai, kad jis iškuls. To kūlimo buvo tik pusei dienos. Bet ir tai reikia juk padaryti.

Kuliamąją mašiną pastatė šalia daržinės. Greičiausiai, kad į daržinę negalėjo jos įvežti. Paskui pasistatė ir savo motoriuoką ir jį paleido. Jis kaukė, ir dulkių debesys kilo nuo mašinos. Žmonės dirbo ir skubėjo.

Tokiose talkose žmonės bijojo, kad nepasirodytų vokiečiai. Dar imsi ir atims iškultus grūdus. Bet vokiečių ten aplinkui nebuvo. Kurie buvo, užimti savo tiesioginiais darbais, nesirūpino ūkio reikalais ir tiekimu.

Kvėpėjo rudens vaisiai, biro ir grūdai, išaugę lietuviškoje žemėje. Ir jie biro iš delno paskutinį jau kartą. Kvėpėjo ir tie grūdai, ir tie iškulti šiaudai, ir tas valgis, kuris buvo sudėtas ant stalo. Tai buvo mūsų tėviškė su savo papročiais, savo kukliu gyvenimu.

Kulė pasibaigė, duonelės užteks, bet ar bus kas tą duoną valgys?

Platieji laukai šaukėsi žmonių rankų. Reikėjo ir derlių nuimti, suvežti į kluonus, sukrauti. Reikėjo ir sėja pasirūpinti. Ir žmonės dirbo. Kaip bus taip, o savo pareigas reikia atlikti.

Reikėjo iškulti javus. Ir tai nebuvo taip lengva. Pirmiausia trūko mašinų. Dažniausiai jau tada kuldavo su motorinėm mašinom. Tuos motorus varė benzinu, žibalu. Jie galingai kaukė ir suko kuliamąsias mašinas.

Kūlimas patogus, tai ne su arkliais, kada reikia bent kelias dienas vargti. Bet čia reikia iš kur nors iškombinuoti motorui kuro. Ir talkininkams reikia „kuro“, reikia degtinės. Ir tai nebuvo taip lengva gauti.

Mūsų mažam ūkelyje kulė

(Bus daugiau)

IŠ VISUR

— Šv. Petro bazilikoje rugsėjo 30 buvo paskelbti keturi nauji palaimintieji. Išskilmėse dalyvavo ir Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas vysk. Liudas Povilonis. Apie tai pranešė visos svarbiausios spaudos agentūros. Jos pažymi, kad Lietuvos vyskupų vizitai Romoje yra labai reti, kad vysk. Povilonis atvyko pasitarti su popiežium Lietuvos Bažnyčios reikalais ir kad iš Romos jis dar vyks į Fatimą, kur dalyvaus Europos vyskupų konferencijų atstovų susitikime. Kai kurios spaudos agentūros šia proga trumpai apžvelgia Bažnyčios padėtį Lietuvoje.

— Lietuvos kongrese, kurį rengia Amerikos Lietuvių Taryba spalio 27 - 28 Chicagoje, kalbas pasakys dr. K. Šidlauskas, adv. P. Žumbakis, St. Lozoraitis, Juozas Laučka ir Algis Šilas. Kongreso bankete kalbės E. Derwinski ir dr. K. Bobelis.

— Putnamo seselių rėmėjų Chicagoje rengiamos šiais metais madų parodos pelnas skiriamas vaikų žurnalo "Eglutės" paramai. Madų paroda bus spalio 21 Jaunimo Centre.

— Australijos lietuvių sportininkų žiemos šventė (šiuo metu ten yra žiema) buvo suurošta rugpjūčio 4 Mt. Buller kalnuose. Buvo įvairios žiemos sporto varžybos. Dalyvavo ne tik Australijos lietuvių sporto klubai, bet ir 5 svečiai iš Amerikos: Linas Raibys iš Los Angeles, Darius Raulinaitis iš San Francisco, Vytenis Ciurlionis iš Clevelando, Marius Juodišius ir Algis Mainelis. Slidininkų varžybose dalyvavo 56 sportininkai.

— "Our Sunday Visitor" savaitraščio rugpjūčio 26 laidoje tarp daugelio įvairių meniškų koplytelių nuotraukų įdėta taip pat meniško lietuviško kryžiaus nuotrauka Vytauto ir Ievos Kasniūnų sodelyje, Beverly Shores, Ind. Kryžius darytas dail. Jurgio Daugvilos.

— Stud. Algirdas J. Šilas, kuris vasaros metu kaip Alto parinktas internas dirbo Jungtiniame Amerikos Pabaltiečių komitete, Amerikos lietuvių kongrese spalio 27 skaitys paskaitą apie jaunimo įtraukimą į Lietuvos laisvinimo pastangas.

— Karališkosios meno akademijos parodoje Londone gegužės 19 — rugpjūčio 19 dalyvavo Anglijos sostinėje gyvenęs skulptorius Antanas Braždyš. Parodai jis buvo parūpinęs dvi nerūdijančio plieno skulptūras — "Steel Myth" ir "Looking through Steel". Jis yra moksėsis Oxforde, baigęs Chicagos meno mokyklą, tobulinęs dailės kolegijoje Londone, dėsto skulptūrą Celsehamo meno kolegijoje.

— Dail. Laimos Simanavičiūtės darbų paroda vyksta visą spalio mėnesį Chicagoje, Gruen galerijoje. 226 W. Superior St., tame pačiame pastate, kur yra "Galerija". Lankoma nuo 10 val. ryto iki 4:30 val. popiet.

— Kun. M. Burba, SDB, yra lietuvių saleziečių ryšininkas su šios vienuolijos generolu Romoje. Jam tenka rūpintis Vytėnais pavadintos lietuvių saleziečių įstaigos Frascati-Roma likvidavimu. Kun. M. Burba, SDB, bus perkeltas į gretimą saleziečių gimnaziją, o jam talkinęs Broliis Vladas Sabaliauskas, SDB, susilauks darbo kitoje saleziečių įstaigoje.

PATRAUKLIOS JAUNIMO SVARSTYBOS

ŠV. KAZIMIERA LIETUVIAI
PAGERBĖ IR TORONTE — 4

Pasaulio lietuvių katalikų kongreso metu Toronto Royal York viešbuty rugsėjo 1, šeštadienio, popietėj vyko jaunimo simpoziumas "Religinė išėivijos jaunimo orientacija — kas stiprina ir kas silpnina tikėjimą".

Svarstybom vadovavo Gabija Juozapavičiūtė-Petrauskienė, dalyvavo — Laima Gustainytė-Underienė, Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė, dr. Saulius Jankauskas, dijakonas Edis Putrimas.

Svarstybų vadovė sociologė G. Petrauskienė apibūdino dabarties jaunimo nuotaikas ir su-

pažindino su svarstybų dalyviais.

Svarstybų dalyviai visi be išimties gražia lietuviška kalba ir nuoširdžiu katalikišku galvoju pagrįstu protavimu, dėstė mintis apie lietuviško jaunimo religingumą. Lietuviškos parapijos svarba ypač užakcentuota, bet taip pat pabrėžta ir lietuviškos-katalikiškos šeimos įtaka. Kai šeimoj vyksta lietuviškumas, netrukus pradės tirpti ir katalikiška praktika.

Po prelegentų pasisakymų buvo leidžiama išreikšti nuomones klausytojam, kurių dalyva-

vo apie 500. Savo klausimais popietę pajavairino kun. Kaknevičius, B. Prapuolenis, Putnamo seselių provincijolė sesuo Paulė, A. Astravas, E. Bradūnaitė, V. Kolyčius, jėzuitų provincijolas kun. A. Saulaitis, vysk. P. Baltakis, vysk. V. Brizgys, prel. V. Balčiūnas, S. Kasparas.

Baigiant svarstybas, G. Petrauskienė pateikė klausytojam pranešimų santrauką.

Kun. V. Dabušis perskaitė sąrašą pavardžių tų jaunuolių, kurie laimėjo premijas "Ateities" paskelbtame konkurse kazimierine tema.

HENRIKO RADAUSKO POEZIJA DR. JONO ZDANIO VERTIME

Jono Zdanio paruoštų Henriko Radausko poezijos vertimų į anglų kalbą rinktinė *Chimeras in the Tower: Selected Poems of Henrikas Radauskas* bus išleista Wesleyan University Press ateinančių metų pradžioje. Tai jau septinta Jono Zdanio vertimų knyga; jis taip pat 1982 m. yra išleidęs savo paties eilėraščių rinkinį *Voice on an Anthill*.

Jonas Zdanys gimė New Brittain, Conn., 1950 metais, kai jo tėvai buvo tik prieš metus naujai atvykę į JAV. Laimėjęs stipendiją į Yale universitetą, jį baigė cum laude, o doktoratą iš anglų literatūros įsigijo State University of New York. Šiuo metu eina administracines pareigas Yale universitete, kaip universiteto augimo skyriaus direktorius, naujai įstojančių studentų patarėjas, *Scroll and Key* globėjas.

Universiteto laikraštį *Yale Weekly Bulletin and Calendar* 1984 rugsėjo 10-17 išspausdintas straipsnis apie dr. Joną Zdanį, kaip vieną iš akademinio personalo narių. Čia nušviečiama jo lietuviška kilmė, akademinis ir kūrybinis darbas, ypač lietuvių literatūros vertimų į anglų kalbą srity, bei supažindinama su jo administraciniu darbu, teikiančiu jam, kaip jis pats sako, išskirtinio pasitenki-

Dr. Jonas Zdanys, išvertęs į anglų kalbą poeto Henriko Radausko poeziją.

nimo rūpinantis Yale universiteto augimu ir pagalbą studentams.

Dr. Jonas Zdanys gyvena Connecticut su žmona Genovaitė, kuri yra dailininkė, ir dvejų metų dukrele Kristina. Kada vienas iš svarbiųjų išėivijos uždavinių yra lietuvių rašytojų kūrybos perteikimas Vakarų kalbomis skaitančiai auditorijai, džiugu, kad dr. Jono Zdanio talentai ir pastangomis dabar pasirodys ir Henriko Radausko poezijos rinktinė angliškai.

Moteryų Klubų veikla

(atkelta iš 3 psl.)

angažuotis kokiam didesniai darbiui. Ties Federacijos darbai gali eiti dviem kryptim — informaciniai apie Lietuvą amerikiečiams, — visa tai remiasi aktualija, ir antra — Federacija pati iškelia kokias idėjas, skatina kokius minėjimus savo klubų tarpe. Iki šiol vargu Federacija sakė — prisiminkite Aušros metus, šv. Kazimiero sukaktį.

Federacija turi angažuotis naujiem žygiams ir organizuoti naujus klubus. Kiekvienoje didesnėje kolonijoje turi būti šios Federacijos klubai.

Federacijos centro valdyba iki šiol stengėsi pranešti savo pasireiškimus tarptautinėje moterų klubų organizacijoje, o nieko nesakė, nepranešė, kiek klubų veikla, ką jie daro. Per maža informacijos!

Sustokime prie vietinių klubų. Klubų veikla vyksta dviem planais. Patys klubai susirenka, pasikalba, kavos išgeria. Gera ir tai, bet to per maža. Klubas turi savo aplinką judinti ir kelti, stiprinti aplinkos patriotinius nusiteikimus.

New Yorko klubas, pvz., kasmet surengia gražų Velykų stalą. Tegu ir kiti klubai tai įsivaina. Ir šalia to tegu klubai rengia parodas, rankdarbių, audio kursų, įvairias diskusijas visuomeniniais klausimais.

Baigus šias pastabas, noris pridėti — nuoširdžiausias sveikinimus šiam Lietuvos Moterų Klubų Federacijos suvažiavimui! Būkite žinomos, būkite gyvos! Kaip ana "Vargo mokykla" moteris išstvermingai, nereikalaujama nieko, tarnaukite savo tautai, kuri kenčia tokią vergiją!

Balfas laukia
Jūsų aukos!

Neuždelskite!
Paskubėkite!

ŠV. KAZIMIERO VARDAS TĖVYNĖJE IR PASAULYJE

(atkelta iš 3 psl.)

popiežius Leonas X įrašė į šventųjų skaičių.

Pirmieji pranciškonai Kretingoje-Kretingosdyje įsikūrė jau 1602, o pačiam miestui 1791 buvo suteiktas herbas su šv. Kazimiero atvaizdu. Caro Mikalojaus I įsakymu lietuvių pranciškonų Šv. Kazimiero provincija buvo panaikinta 1842. Gi 1864 lietuvių pranciškonų centras iš Vilniaus buvo perkeltas Kretingon.

Šias eilutes rašantis (tada pranciškonų klierikas naujokynė) dar prisimena tą istorinį įvykį, kaip didingai ir įspūdingai sename Kretingos vienuolyne tėvas Pranciškus, OFM, 1931 lapkričio 19 su džiaugsmo ašaromis lotyniškai ir lietuviškai perskaitė dokumentą, kuriuo oficialiai buvo patvirtinta lietuviška ir nuo kitų provincijų nepriklausoma Šv. Kazimiero pranciškonų provincija.

Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, 1940.VII.26 komunistai išvarė iš Kretingos vienuolyno visus pranciškonus ir taip uždarė visus kitus pranciškonų vienuolynus Lietuvoje.

Lietuviai pranciškonai Amerikoje 1946 su tėvu Justinu Vaškio, OFM, priešakyje toliau tęsė atgimusias Šv. Kazimiero provincijos apaštalavimo darbas.

1952 generalinė pranciškonų kapitula Romoje Lietuvos pranciškonų Šv. Kazimiero vikarijos provincijos buveinę iš Kauno perkėlė į Kennebunkportą, ME, Amerikoje; tokiu būdu Kennebunkporto vikarijus-provincijolas

tampa ir vikarijus-provincijolu Šv. Kazimiero pranciškonų provincijos Lietuvoje.

—o—

Toje vietoje, kur prie Dauguvos netoli Polocko (1518) buvo pasirodęs šv. Kazimieras, 1645 buvo pastatyta jo garbei koplyčia, kuri vėliau buvo sunaikinta.

Pirmą kartą šis šv. Kazimiero stebuklas prie Dauguvos buvo pavaizduotas 1629 Neapolyje išleistoje Hilarijono knygutėje.

Nuo to stebuklingo įvykio praėjus 183 metams, Vilniuje 1701 Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje italai menininkai papuošė Šv. Karių koplyčią jojančiu šv. Kazimieru. Siegioje lotyniškai įrašyta: "S. Casimiro apparenite in aere quasi duce M(agnus) D(ucatus) L(ituanie) vicit Muscos — šv. Kazimierai kaip vadui pasirodžius padangėje, Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kariuomenė nugalė rusus".

Lietuvoje, Panevėžio katedroje, virš didžiojo altoriaus 1930 tų šv. Kazimiero pasirodymą Lietuvos kariuomenei nutapė dail. J. Mackevičius.

Washingtono, DC, bazilikoje 1966 Šiluvos Šv. Marijos garbei pasaulio lietuviai dedikavo koplyčią. Dešinės sienos mozaika (V. Jonynas) pavaizduoja Lietuvos garbingosios praeities prisiminimus. Vaizduojamas ir šv. Kazimieras, Lietuvos kunigaikštis ir šventasis; Lietuvos bei lietuvių jaunimo globėjas visame pasaulyje. Ten detalėje — šv. Kazimieras pasirodo mūsų metu tarp lietuvių ir rusų prie Polocko.

Chicagoje 1967 (dail. A. Valeška) lietuvių didingą Šv. Marijos

Pasaulio lietuvių religinio kongreso metu rugsėjo 1 popietėj vyko jaunimo svarstybos apie religinę išėivijos jaunimo orientaciją. Iš k. vadovė Gabija Juozapavičiūtė-Petrauskienė, nariai — dijakonas Edis Putrimas, Laima Gustainytė-Underienė, dr. Saulius Jankauskas ir Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė. Nuotr. Vl. Bacevičiaus

HARTFORD, CONN.

LB tarybos suvažiavimas

Hartforde lapkričio 3 - 4 vyks JAV Lietuvių Bendruomenės dešimtosios tarybos trečioji sesija. Dalyvaus Pasaulio LB pirmininkas V. Kamantas ir tarybos nariai iš visos Amerikos. Hartfordo ir apylinkių lietuviams tai puiki proga stebėti LB tarybos posėdžių eigą, susipažinti ir bendrauti su Tarybos nariais ir svečiais.

Posėdžiai prasidės lapkričio 3, šeštadienį, 9 val. ryto Ramada Hotel patalpose, 100 East River

Dr., East Hartford, Conn. 1:15 val. prasideda pietų pertrauka, o po jos vėl posėdžiai.

Tą patį vakarą vyks banketas — koncertas su šokiais. Pradžią 6:30 val. vak. Kaina 25 dol. asmeniui, įskaitant vakariene. Jaunimui įėjimas į šokius, be vakarienės, 10 dol.

Bankete meninę programą atliks muz. Viktoro Ralio vadovaujamas kvintetas "Harmonija" iš New Yorko. Po programos bus šokiai.

Platesnes informacijas teikia LB Hartfordo apylinkės valdybos nariai. Rezervacijos į banketą priima Zina Dresliūtė ir Danutė Grajauskienė. Telef. 236-5501 arba 658-6452.

D.G.

LB PIRMININKAS KREIPIASI Į JAV PREZIDENTĄ REAGAN

Ryšium su Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministro Gromyko vizitu Washingtono, Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirmininkas dr. Antanas Butkus pasiuntė telegramą prezidentui Reagan.

bažnyčią išorėje savo mozaika papuošė "Stebuklas prie Dauguvos".

1970 Vatikane popiežius Paulius VI Šv. Petro bazilikos požemyje pašventino Lietuvos kankinių koplyčią, ir tuo istoriškai buvo atžymėta Lietuvos praeitis. Tarp daugelio skulptūrų yra ir šv. Kazimiero statula su užrašu: Patronus principalis Lituaniae.

Popiežiaus legatas Lietuvai vysk. Zacharijas Ferreri 1520 buvo pirmasis asmuo, kuris tyrė šv. Kazimiero gyvenimą ir stebuklus. Jis lotyniškai parašė knygutę "Vita beati Casimiri, scripta Vilnae" ir išleido 1521. Be to, paruošė šventajam skirtas breviorius ir mišų maldas, kurias aprobavo pop. Klemensas VII.

1604 rugpjūčio 27 šv. Kazimieras viešai perkeltas ant altoriaus jo vardui įrengtoje Vilniaus katedros koplyčioje.

1953 gegužės mėn. iš Vilniaus katedros šv. Kazimiero palaikus perkėlė Antakalnis, Šv. Petro ir Povilo bažnyčion. Vilniaus katedra — dabar paveikslų galerija, o šv. Kazimiero bažnyčia paversta ateizmo muziejum.

1615 Vilniuje buvo pastatyta pirmoji šv. Kazimiero vardu bažnyčia jėzuitams.

Pop. Paulius V 1621 Kazimiero kultą paskelbė visuotiniu Katalikų Bažnyčioje.

Pop. Urbonas VIII 1636 šv. Kazimierą paskyrė Lietuvos globėju, ir tais pačiais metais Vilniuje buvo įrengtas pirmasis šv. Kazimiero altorius.

Vysk. M. Valančius savo veikalė "Žemaičių vyskupystė" rašo, kad 1638 Kražių bažnyčiai buvo įtaisyti didžiausi Žemaičiuose varpai, kurių vienas turėjo užrašą: "Casimire, terris mire, coelis mirabilior" — Kazimierai, žemei nuostabus, dangui dar nuostabesnis!

(Bus daugiau)

Telegramoje atkreipiamas prezidento dėmesys į dabartinę Lietuvos neteisėtą padėtį, kurią sudarė Sovietų Sąjunga, prieš lietuvių tautos valią okupuodama kraštą, primenantis Lietuvoje sovietų pastoviai vykdomi pagrindinių žmogaus teisių bei laisvių pažeidimai, kuriuos byloja religinės laisvės slopinimas, žmogaus teisių gynėjų įkalinimai ir daug kitų faktų.

Kalinamų lietuvių sąžinės ir politinių belaisvių tarpe mini mišias Balyš Gajauskas, Viktoras Petkus, kun. Alfonsas Svarinskas, kun. Sigitas Tamkevičius, Vytautas Skuodis, kuris yra Amerikos pilietis.

Amerikos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas telegramoje prašo prezidentą Reagan atkreipti dėmesį į išskeltus faktus, prisiminti lietuvių ir kitų pabaltiečių patirtas ir tebepatiriamas kančias, kiekviena tinkama proga išskelti Lietuvos ir kitų Pabaltijo kraštų laisvės ir nepriklausomybės atstatymo klausimą.

MIRĖ KUN. P. RAŠČIUS

Kun. Pranas Raščius, Svėdasų, Panevėžio vyskupijoje, altaris-tas, mirė rugsėjo 30. Velionis palaidotas Svėdasuose spalio 3. Kun. Pranas Raščius buvo sulaukęs 82-jų metų amžiaus. Kunigu išventintas 1929.

Mūsų žiniomis kun. Raščius yra jau 21-mas šiemet Lietuvoje ir trečias Panevėžio vyskupijoje miręs kunigas.

Panevėžio vyskupijoje yra 120 bažnyčių. Iš jų jau apie 25-kios — tai yra apie penktadalis — neturi savo kunigo. Visoje Lietuvoje be kunigo likusių parapijų yra jau apie 150.

Tuo tarpu į Kauno Kunigų Seminariją ir šiemet buvo leista priimti tiktai labai ribotą skaičių jaunuolių. Daugeliui už kunigystės pašaukimą apsisprendusių jaunų vyrų Seminarijos durys buvo be atodairos užtrenktos. Taip kasmet yra daroma didelė skriauda Lietuvos katalikam. Taip yra grubiai pažeidžiamas tikinčio žmogaus pagrindinės teisės ir jo religinė bei sąžinės laisvė, kurią žodžiais garantuoja ir sovietinė konstitucija.

LAŠAS PO LAŠO IR AKMENI PRATAŠO

**LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBŲ
FEDERACIJOS
SUAŽIAVIMAS**

Spalio 27 Didžiajame New Yorke, Lietuvių Kultūros Židinyje šaukiamas Lietuvių Moterų Klubų Federacijos visuotinis narių suvažiavimas. Ta proga tenka suglaustai suminėti šios moterų organizacijos pasireikimus.

Organizacija įkurta Vokietijoje

Lietuvių Moterų Klubų Federacija įkurta 1947 V. Vokietijoje, dar tebegyvenant DP stovyklose. Tai palyginant jauna moterų organizacija, tačiau 37 metų bėgyje sugebėjusi nepaliaujamai kovoti už Lietuvos išsilaisvinimą, už tautines ir religines pavergtos lietuvių tautos teises.

Federacijos veikla

Jos gyvavimo istorijoje gausu politinių ir kultūrinių žygių. Šimtai raštų, peticijų, rezoliucijų pasiūsta JAV prezidentam, Kongresui, Valstybės departamentui, Jungtinėm Tautom, įvairiam politikam.

Savo peticijomis LMKF-ja dalyvavo N. Sadūnaitės, Simo Kudirkos, Brazinskių, lietuvių sąžinės kalinių gelbėjimo pastangose. Į įvairias institucijas kreipėsi Jurgučių šeimos sujungimo reikalui. Pavyko pagelbėti Lipų šeimai susijungti Los Angeles po ilgų 6 metų išskyrimų laikotarpio. Ilgi memorandumai išsiųsti Kongreso nariams, kad būtų leista toliau gyvuoti Radio Liberty ir Free Europe transliacijoms į sovietų pavergtus kraštus.

Kai buvo minima 50-ties metų bolshevikų revoliucijos sukaktis, LMKF sjuntė JAV prezidentui, įvairiom politinėm ir nepoliti-

nėm institucijom platų memorandumą, kuriame pareiškė, kad lietuvių moterys tą sukaktį švenčia kaip gedulo dieną, ir išdėstė, kokią priespaudą kenčia pavergta lietuvių tauta.

Pavergtų tautų savaitės programomis LMKF daugelį kartų apeliavo į laisvojo pasaulio sąžines, kad Žmogaus teisių deklaracija būtų įgyvendinta sovietų okupuotuose kraštuose. 1967 LMKF vardu pasiūsta 71 kopija memorandumo Jungtinių Tautų delegatam, kai sovietų delegacijos narė Leokadija Piliušenko Jungtinių Tautų Trečiojo Komiteto posėdyje viešai šmeižė nepriklausomos Lietuvos laikus, apkaltindama lietuvius esant antrojo pasaulinio karo kriminalistais.

1968 LMKF-jos memorandumas buvo pasiūstas žymiem politikam Lima (Peru) tarptautinės konferencijos proga, prašant kelti viešumon sovietinio kolonializmo klausimą pavergtuose Pabaltijo kraštuose. 1977 LMKF pasiuntė išsamų memorandumą Belgrado konferencijos nariams, kuriame plačiai išvardino lietuvių moterų ir vaikų teisių brutalių varžymų už religinę praktiką pavergtoje Lietuvoje. 1978 LMKF-ja suorganizavo New Yorke telegramų siuntimą JAV valdžios atstovams, prašant veikti, kad Radio Liberty ir Radio Free Europe vardai nebūtų pakeisti kitais, ko siekė sovietai.

LMKF-jos pirmininkės kasmet vyksta į tarptautines General Federation of Women's Clubs konvencijas, kur išdalina glėbius informacinės medžiagos, liudijančios sovietų priespaudą ir žmogaus teisių varžymų jų oku-

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos pirmininkės, kurios vadovavo organizacijai nuo 1947 iki 1984 metų. Iš k. viršuje — dr. Marija Žilinskienė, Birutė Novickienė, Ligija Bieliukienė, II-oje eilėje — Vincė Zaunienė, Irena Banaitienė, Margarita Samatienė, Marija No-reikienė. Nuotr. L. Tamošaitis

puotoje Lietuvoje, prašydamos laisvojo pasaulio moterų paramos Lietuvos laisvinimo kovai. LMK Federacijos pastangomis tarptautinė moterų organizacija — General Federation of Women's Clubs — 1978 įkūrė žmogaus teisių komisiją, kuri rūpintųsi Pabaltijo "sąžinės" kaliniams.

Tais pačiais 1978 metais laisvasis pasaulis minėjo Universalinės žmogaus teisių deklaracijos 30 metų sukaktį. Ta proga LMK Federacija siuntė rezoliuciją JAV prezidentui, Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui, kad būtų leista už geležinės uždangos pasilikusiem šeimos nariams atvykti pas savuosius, kurie yra įsikūrę laisvoje pasaulio kraštuose. Taip pat prašė, kad būtų amnestuoti sąžinės

kaliniai, kurie yra kalinami sovietų darbų stovyklose.

1979 tarptautinėje moterų konvencijoje prašė remti mintį, kad tų metų Nobelio taikos premija būtų skiriama Helsinkio grupės nariams sovietų pavergtuose kraštuose.

1980 panašioje moterų konvencijoje delegatėms įteikė raštus, kad ryšium su sovietų invazija į Afganistaną būtų boikotuojama sporto olimpijada Maskvoje.

1981 tokioje pat konvencijoje kreipėsi į delegates, prašydamos daryti žygių, kad Nobelio taikos premija būtų paskirta V. Petkui, Y. Orlovui, A. Šaranskijui, M. Rudenkai.

Kiekvienais metais LMK Federacijos pirmininkės, dalyvaudamos tarptautinės organizacijos

— General Federation of Women's Clubs — konvencijose, taikliais adresais primena okupuotos Lietuvos varganą būklę, išdalina informacinės medžiagos apie žmogaus teisių pažeidinimą okupuotoje Lietuvoje.

Suglaustai suminėjome Lietuvių Moterų Klubų Federacijos veiklą. Visi tie raštai, rezoliucijos, prašymai padeda Lietuvos laisvinimo bylai. Visa ta veikla — kaip lašas po lašo akmenį tašo.

Lietuvių Moterų Klubų Federacijai per tuos 37 metus pirmininkavo 7 pirmininkės, kurios pašventė daug laiko ir daug energijos, kad laisvasis pasaulis neužmirštų Lietuvos bylos.

I. Banaitienė

— Popiežius Jonas Paulius II rugsėjo 28 privačioje audiencijoje priėmė Kauno ir Vilkaviskio vyskupijų apaštalinį administratorių vysk. Liudą Povilonį, kuris nuo rugsėjo 19 lankosi Romoj. Ilgesniame pokalbyje su Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininku Šv. Tėvas svarstė aktualiuosius Lietuvos katalikų bendruomenės klausimus. Norėdamas pratęsti audiencijoje pradėtą pokalbį, popiežius pakvietė vysk. Povilonį pietų savo privačiame bute.

— Kun. Vladas Aleksonis, gyv. Marquette Parke, Chicagoje, kukliai atšventė savo 50 metų kunigystės ir 75 metų amžiaus sukaktis.

— Ona Pulkauninkienė, sulaukusi 88 metų amžiaus, spalio 1 mirė Beverly Shores, Ind. Velionė priklausė prie DLK Birutės draugijos ir buvo aktyvi Balfo veikėja. Nuliūdime liko dukros Danguolė Bartkuvienė ir Laimutė Wheeler su šeimomis.

— Amerikos Lietuvių Taryba spalio 27 - 28 Chicagoje, Quality Inn Midway patalpose, 5001 W. 79th St., kviečia dešimtąjį Amerikos lietuvių kongresą. Kongreso šūkis: "Vieninga kova už Lietuvos laisvę!"

— Elenutės Bradūnaitės ir dr. Audriaus Aglinsko moterystė buvo mišių metu kun. dr. Tomo Žitūraičio, OP, palaiminta rugsėjo 29 Washington, D.C.

— Su kun. dr. Antano Paškaus knyga "Asmuo ir laisvė" supažindinimas vyks spalio 26 Chicagoje Jaunimo Centro kavinėje. Vadovaus Marytė Smilgaitė. Dalyvaus ir autorius. Supažindinimas su knyga ruošiamas ryšium su "Ateities" akademinio savaitgalio.

— "I Laisvę" fondas lietuviškai kultūrai ugdyti Chicagoje išleis okupuotoje Lietuvoje mirusio kultūrininko ir "Naujosios Romuvos" redaktoriaus Juozo Keliučio atsiminimus, slaptais keliais pasiekusius išsivijimą. Juose aprašoma dviguba tremtis į Sibirą pokario metais, ten patirtos kančios. Pirmą kartą jis Sibiran buvo ištremtas dėl ryšių su "banditais" vadinamais partizanais, "šmeižikiškų" literatūros skleidimo, nors tokie kaltinimai nebuvo įrodyti. Po dviejų metų tada J. Keliučio išlaisvino ir Lietuvon sugrąžino sąžiningi rašytojai. Saugumas jam tuoj sufabrikavo naują bylą antrai kelionei į Sibirą. Šį kartą Juozas Keliučio grįžo tik po Stalino mirties, pasinaudodamas N. Chruščiovo paskelbta amnestija. Šią didelę atsiminimų knygą planuojama išversti ir į kitas kalbas.

— Nauji Darbininko skaitytojai: R. Waleyko, Bedford, Mass., W. A. Senkus, Linden, N.J. Užsakė kitiem: B. Markevitch, Aberdeen, Md. — Ed. Markevitch, Peoria, Ill. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 12 dol. Atnaujinant — visiem 15 dol. metam.

kurie didžiuojasi esą lietuviais. Nepagalėkime lietuviškam jaunimui progos susipažinti su lietuviškais klausimais, gyvenimu okupuotoje Lietuvoje. Tuoj pat užsakykite Bridges, kreipdamiesi adresu: Bridges, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Metinė prenumerata tik 5 dol.

New Jersey valstybės gubernatorius Thomas H. Kean tarp Liepsnos šokėjų. Iš k. Denis Meizys, Rita Gražulytė, gubernatorius ir Raimundas Meizys.

PAVYKĘS TAUTYBIŲ RENGINYS

Prie New Jersey gubernatoriaus įstaigos veikianti etninis reikalų įstaiga pasirūpina kasmet suorganizuoti tautybių festivalį, kuris vyksta paprastai rugsėjo pradžioj Liberty State Park, Jersey City, N.J. Šiemetinis festivalis įvyko rugsėjo 8 ir 9. LB apygardos valdybos paprašyta lietuvių dalyvavimą šiemet festivaly organizavo tautinių šokių grupės akordeonistė ir Lietuvos vyčių 29 kuopos Newark, N.J., narė Emilija Skruodytė-Sodonienė.

Didžiausią darbo naštą šiame festivaly nešė šios vyčių kuopos nariai, suorganizavę lietuviško maisto du stalus ir tautinių dirbinių stalą. Ypač turtingą tautinių dirbinių rinkinį buvo atsigabėnę Brooklyne gyvenę ponai Popeliai, kurie jau keletą kartų su savo rinkiniais yra dalyvavę William Paterson kolegijoj suruoštam lietuvių pasirodyme ir pačiam Paterson per lietuvių šventę Šv. Kazimiero parapijoj. Savo dirbinius buvo išdėstę ir Bostone veikią Baltic Associates.

Kaip ir kitais metais lietuvių tautinių šokių grupė Liepsna, vadovaujama jauno vadovo Algio Brazinsko ir akordeonais palydima Rūtos Raudytės ir Emili-

jos Sodonienės, šauniai pašoko kelius tautinius šokius sekmdienio programoj. Šią dieną į festivalį buvo atvykęs ir pats New Jersey gubernatorius Thomas H. Kean, kuris su savo palaikymu ir miesto pareigūnais priėmė tautybių eiseną, o vėliau vaišinosi lietuviškais valgiais, apžiūrino išdėstytus tautinius eksponatus, pasikalbėjo su Liepsnos šokėjom, gėrėdamasis jų spalvingais drabužiais, ir fotografavosi.

Lietuviai eisenoj dalyvavo su tautine vėliava ir įvairiais plakatais. Eisenoj dalyvavo per 20 lietuvių, nes dauguma apylinkės lietuvių tą dieną buvo išvykę į New Yorke Šv. Patriko katedrą, kur vyko svarbios iškilmės, minint šv. Kazimiero mirties 500 m. sukaktį. Už parduodamą maistą buvo surinkta 770 dol. ir visi pinigai buvo perduoti nesenai pradėjusiai Chicagoje veikti Lituanistinei katedrai. Lietuvos vyčiai nusipelno padėkos ne tik už jų įdėtą darbą gaminant ir pardavinėjant maistą, bet ir už jų nuosirdžią ir didelę piniginę paramą taip svarbiame reikalui. Gražų ir didelės pagarbos vertą darbą dirbate, Lietuvos vyčiai! 29 kuopos vadovybe ir nariai! K.J.

IŠ VLIKO VEIKLOS

Vliko seimas šiais metais vyks Chicagoje gruodžio 1. Seimo posėdžiai ir programa vyks Jaunimo Centre. Šiuo seimu užbaigiami Vliko 40-iejų sukaktuviniai metai. Iš toliau atvykusiems atstovams ir svečiam kambariai rezervuojami "Chicago Midway Airport Inn" viesbuty, netoli Midway aerodromo. Seimo rengimo komiteto pirmininkas yra inž. Kazys Oželis, 2533 W. 45th St., Chicago, Ill. 60632. Tel. 312 254-7553.

V. Jokūbaitis, Vliko vicepirmininkas, rugsėjo 9 Montrealyje, Kanadoje, skaitė paskaitą Tautos šventės ir Vliko 40-ties metų veiklos minėjime. Minėjimą surošė Mindaugo šaulių kuopa. Vliko valdybon šiuo metu įeina: pirm. dr. Kazys Bobelis, pirm. pavaduotojas dr. Domas Krivickas, vicepirmininkai: dr. Kostas Jurgėla, dr. Jonas Stiklo-

rius, Vytautas Jokūbaitis, dr. Jokūbas Stukas ir inž. Liūtas Grinius, teisinė patarėja dr. Elena Armanienė, valdybos narys agr. Jonas Daugėla, įstaigos vedėja Margarita Samatienė. Šios Vliko valdybos kadencija baigiasi 1985 kovo mėnesį.

Vliko valdyba be eilinių Vliko valdybos, Vliko tarybos ir Tautos Fondo pirmininkų pranešimų apie praėjusių metų veiklą nutarė į šių metų Vliko seimo darbotvarkę įtraukti šiuos pranešimus ir svarstybas: dr. D. Krivickas: "Besikeičianti Europos politinė situacija", M. Mackevičius: "Pasipriešinimas vokiečių mobilizacijos planams", inž. L. Grinius: "Visuomenės teismas Kopenhagoje ir Jaunimo sąskrydis Europoje", Vl. Šolūnas: "Vliko-PLB pasitarimų eiga". Svarstybom vadovaus inž. J. Jurkūnas.

KVIETIMAS Į RĖMĖJŲ SĄSKRYDĮ

Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserų Vienuolijos rėmėjų ir bendradarbių sąskrydis įvyks š.m. spalio 28 dieną, Putnam, CT.

DIENOS PROGRAMA:

- 11:00 — Šv. Mišios — koncelebruotos
Pamokslą sako kun. dr. V. Cukuras
- 12:00 — Pietūs
- 1:00 — Akademinė:
Žodis apie kun. Stasį Ylą — inž. A. Kuolas iš Peekskill, NY. Ištraukos iš kun. Stasio Ylos raštų — Iz. Zmuidzinienė, Rochester, NY
- 2:30 — Kapinių lankymas ir kun. Stasio Ylos paminklo šventinimas
- 3:00 — Mišparai už mirusius
- 4:00 — Užkandis, kava

Maloniai kviečiame visus rėmėjus, bendradarbius dalyvauti šiame sąskrydyje. Apie dalyvavimą malonėkite pranešti iki spalio 20 dienos.

NEK. PR. MARIJOS SESERYS IR RĖMĖJŲ CENTRO V-BA

A.A. V. AMŠIEJŲ PRISIMENANT

Vėlinių proga skaudančia širdimi prisimenu a.a. Viktorą Amšiejų, ilgametį "Darbininko" skaitytoją, clevelandiečiam dar turbūt gerai atminty pasilikusį ankstesnės kartos ateivį, atšventusį 90 metų gimimo sukaktį pereinamais metais gruodžio mėnesį ir atsiskyrusį su šiuo pasauliu šių metų birželio 17. Paskutiniai gyvenimo metai jo žingsniai patrupėjo, žvilgsnis surimtėjo, atsidavimas Dievui sustiprėjo. Buvo kuklus ir santūrus — niekad neminėjo savo gilius pagarbos užsipelniusių darbų.

Gerbiame šiandieninius organizacijų vadovus, dažnai pamiršdami jų steigėjus, padėjusius pamatą lietuviybės išlaikymui laisvoje Amerikoje ir pavergtoje Lietuvoje. A. a. Viktoras Amšiejus buvo vienas tokių vadovų, padėjusių įsteigti Balfio skyrių Clevelande, Marijos Nepaliamos Pagalbos parapijos ribose, 1944 metais. Sudaręs pirmą valdybą, vadovavo tam skyriui kaip pirmininkas 15 metų. Per pirmus 6 metus skyrius surinko 5,000 dolerių pinigais ir 15,000 svarų gėrybių. Dvidešimt penkerių metų gyvavimo sukakties proga (1969) "Balfas" Apžvalgoj rašė: "Žymiausi 145 skyriaus veikėjai valdybose — Viktoras Amšiejus ir žmona. Viktoras Amšiejus, tas nepailstantis Balfio veikėjas, vienas iš steigėjų, vėjų vadovas, tremtinių gelbėtojas ir užtarėjas, ilgametis skyriaus pirmininkas dirbo Balfie 17 metų (1944 - 1961)."

"Tremtinių gelbėtojas ir užtarėjas" — kaip puikiai keliais žodžiais išreikštas jo gerasirdiškumas ištiesti pagalbos ranką lietuviams tremtiniams, traukiantis nuo žiaurios prieš ir karo nelaimių, netekus savo gimtųjų namų. Pats nelegaliai įžengęs į šį kraštą, legaliai padėjo atvykti tiems, kurie kreipėsi į jį. Tai labai gerbtina, nes keletas jo atkviestųjų turėjo Amerikoj giminių, kuriems buvo per didelė atsakomybė atsiimti savo artimuosius. Savo noru a.a. Viktoras Amšiejus užsidėjo tą atsakomybę ant savo pečių. Neatstūmė nė vieno. Taip jis asmeniškai atitraukė į šį kraštą daugelį jam nepažįstamų šeimų ir pavienių asmenų, sudarydamas jiems darbo bei buto garantijas. Atvykusiems leido apsigyventi savo namuose, kol, suradę darbą ir paauginę plunksnas, galėjo išskristi iš jo pastogės savarankiškam gyvenimui. Kiek galėdamas, stengėsi palengvinti naujai atvykusiųjų būklę gerais patarimais, užtarimais ir paskolomis įsigyti nuosavus namus. Jis buvo tremtinių švyturys.

A. a. Viktoras Amšiejus buvo labai pamaldus. Kol jį kojos nešė, kiekvieną sekmadienį žingsniuodavo į bažnyčią klausytis Dievo žodžio. Kai prie klebono kun. Angelaičio pradėjo statyti naują bažnyčią, architektas, rangovai ir darbininkai dirbo už jiems priderantį užmokestį. A. a. Viktoras Amšiejus, kiek jėgos leido, be jokio atlyginimo padėjo ne tik prie statybos, bet ir rinko laikraščius, geležis ir, parduodamas jų sunkvežimiu sunkvežimius, pagerino finansinę padėtį. Prie pat bažnyčios turėjo namus, kuriuos su didele nuolaida perleido klebonijai, idant ji galėtų būti tokia graži ir didinga, kokia ji šiandien yra.

Ryškesniai a.a. Viktoro Amšiejaus charakterio bruožai — meilė ir ištikimybė. Jaunas pasilikęs našlaičiu, ištikimai mylėjo seserį ir brolių, išvežtus į Sibirą ir sugrįžusius į Lietuvą. Pasižymėjo dosnumu, iš savo nedidelio uždario siuntė vieną siuntinį po kito ir jų vaikams, taip palengvindamas jų kasdieninę naštą. Ištikimas pasiliko ir savo prieš 30 metų mirusiai žmonai, kurios vietos jo širdyje neužėmė jokia kita moteris. Buvo aukštos moralės, gyveno labai padoriai ir reikia stebėtis jo ištvirme taip ilgai atlikti vyro ir moters darbus po mylimos žmonos mirties. Atrodo neįmanoma, bet jam tai buvo savaime suprantama, nes mokėjo būti ištikimas pats sau ir savo principams.

Viktoras Amšiejus

Liūdna, kad a.a. Viktoras Amšiejus, savo gerais darbais užsipelnęs gilios padėkos ir pagarbos žmogus, senatėje daugelio draugų buvo pamirštas. Vienišas gyveno ir mirė savo namuose. Jo lavonas buvo atrastas keletą dienų po jo mirties. Tai skauda ironija.

A.a. Viktoras Amšiejus buvo ir pasilikęs mano švyturys. Parkvietė mane į šį kraštą manęs nepažindamas. Nepakankamai įvertinus jo geradarybę kai jis buvo gyvas, jam mirusiam skiriu šį eilėraščių:

DIDŽIAI GERBIAMAS IR MIELAS A.A. UNCLE VICKY

*Gimei Lietuvoj, gyvenai Amerikoj,
Giliai tikėdamas Visagalio globoj,
Jo gailestinga, neapleidžianti ranka
Tau buvo gerai pažįstama.*

*Žmonėms daug gero padarei,
Bet mažai padėkos suradai.
Nieks nepasakė Tau ligos metu,
Brolau, už Tavo gerus darbus Tave įvertinu.*

*Vieniša plakė Tavo širdis
Kol dangaus vartai atsidarys.
Akys paskutinį kartą apsidairys
Ir Dievo siūsta angelai pamatys.*

*Mintyse tarei sudiev visiems,
Tave apleidusiems draugams ir pažįstamiems.
Dangun skrido Tavo siela,
Angelo lydima.*

*Visagalio gailestingumas
Ir Tavo gilaus tikėjimo pastovumas
Suteikė Tau paskutinę ramybę
Dangaus skliautų amžinybėj.*

*Linkėčiau, kad Tavo siela
Aplankyty mane sapne kada.
Pasakyčiau, kad įvertinau, gerbiau ir mylėjau Tave visada
O šiandien dar daugiau kaip tada.
Deja, Tavęs jau nėra.
Nepamiršiu Tavęs niekada.
Tebūna Tau ir Tavo a.a. mylimai žmonai
Žemelė lengva.*

Pasilieku su gilia pagarba
Ella Dautartas

PRASKLEISKIME UŽUOLAIDĄ — PAMATYSIME VARGSTANČIUS

Balfio 100-tojo skyriaus 40 metų Balfio sukakties vėjus rieda pirmyn. Dienos bėga greit, o su jomis ir mes, bet stabilime ties mūsų gyvenimo langu ir praskleiskime užuolaidą, pro kurią pamatysime visą gatvę su gyventojais, kurioje gyvename.

Priešais, senutė mama gyvena su dukterimi, kuri protiniai neišsivysčiusi ir vos suveda galą su galu. Iš dešinės pusės kaimynai chroniški ligoniai su trim vaikais gyvena trūkume, o toliau paskutiniame name jauna šeima, atleisti iš darbo, pateko į vargą. Nukrypuoja šaligatviu suvargusi, be laiko nusenusi moteris su visu savo turtu plastikiniame maišelyje.

Dar labiau pakelkime užuolaidą ir pamatysime už dešimt gatvių, ar kelių mylių, kur gyvena nedatekliai spalvoti žmonės. Jais visais rūpinasi, padeda šio krašto valdžia ir žmonės.

Skleiskime užuolaidą tolyn, matysime skurde, nedavalgiusius vaikus, ligotus senelius Afrikoje, Azijoje ir kitur. Jiem padeda net kitų žemynų organizacijos.

Pakelkime užuolaidą dar aukščiau, pamatysime už keletą tūkstančių mylių Sibire menkai apsirėngusius, sušalusius, per sniegą klampojančius į mišką savo tautiečius kirsti medžių ar besileidžiančius į žemės gelmes iškastį aukso, nikelio ir anglių arba nuo švintančio ryto iki sutemų su lopetomis ir kirkomis dirbančius prie geležinkelio. Pamatysime vorą žmonių-kalinių, tarp jų ir lietuvių, linguojančius per pusynus, varomus į sunkius darbus. Per langus psichiatrinį ligoninių pamatysime sveikus, tėvynę mylinčius lietuvius, patinusiais veidais, rausvomis, ašarojančiomis akimis laukiančius pagalbos.

Pakelkime užuolaidą dar kiek, matysime toli mažą, bet mielą savo kraštą — Lietuvą, ir jame vargstančius brolius, seseris lietuvius. Parieskime užuolaidą iki viršaus ir išvysime tą mažytį, kuklų, gražų miestelį ar sodžių, kuriame gimė, augom, mūsų tėvai gyvena. Pamatysime sušalusiom rankutėm vaikūčius, skubančius į mokyklą be šiltų kojinių su menka kepurėle; apsigabusią skarele, trepsiančią eilėje senelę, kuri aiškina, kad senatėje neturi sūnelių (jie žuvo dėl tėvynės), kurie palengvintų jos gyvenimo paskutinius metelius. Jaunuliai, slegiami sunkios gyvenimo atmosferos, trokšta, alksta tiesos, dvasinių ir medžiaginių gėrybių.

Tame mum brangiame žemės kampelyje — Lietuvoje matysime sergančius, nedavalgiusius nudėvėtus rūbais, skausmo ir nevilties laužomus lietuvius ir taip metai po metų.

Balfas nuskubės juos pradžiuginti, paguosti, bet reikia lėšų. Balfio 40 metų veiklos proga, atverkime plačiau savo širdis ir aukokime dosniau. Lietuvių, kurie gaus pagalbos, džiaugsis ir bus labai dėkingi visiem aukotojams.

Čekį rašyti: UNITED LITHUANIAN RELIEF FUND OF AMERICA, INC., CHAPTER 100 ir siųskite adresu: P.O. Box 21081, Woodhaven, NY 11421.

Pirmieji dosnesni aukotojai: 200 dol. aukojė Vasario 16 gimnazijai Henrikas Andruška, Woodhaven, N.Y., 150 dol. Vytautas Dudėnas, Manhattan, N.Y., 120 dol. — Danutė ir Vytautas Anonai, Rego Park, N.Y., po 100 dol. Jurgis A. Bobelis, Long Island City, N.Y., dr. Leonilda ir Juozas Giedraičiai, E. Northport, N.Y., 60 dol. Ariane ir Jonas Bortkevičiai, N. Brunswick, N.J., po 50 dol. Apreiškimo parapija, Brooklyn, N.Y., dr. Alice Noakaitė-Dunajewski, Ozone Park, N.Y., Galina Leonienė, Brandford, N.H., Anastazija Lipnickienė, Woodhaven, N.Y., Ona ir Antanas Matulioniai, Plattburgh, N.Y., 49 dol. Regina ir Antanas Purai, Richmond Hill, N.Y., 40 dol. dr. Stefa ir Adolfas Dimai, Middle Village, N.Y., po 30 dol. Jonas Juodis, Germantown, N.Y., Nina Michura, Yonkers, New York, Jadvyga Ostrogorski, Boise, ID, Algis Uknevičius, Woodhaven, N.Y., Genovaitė Stančienė, Mt. Vernon, N.Y. Iš šių stambesnių Balfui aukotojų kai kurie dalį savo aukos yra paskyrę Vasario 16 gimnazijai.

Sirdingai dėkojame visiem, kurie jau atskubėjo su dovanomis. Laukiame tų, kurie dar neprirengę savo aukos išsiųsti. Balfio 100-ojo skyriaus valdyba

Daug lietuviškų knygų ir suvenyrų turi Darbininko administracija. Skambink 212 827-1351 ir prašyk, kad pasiųstų knygas į namus.

Elizabeth, N.J., Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos 90 metų ir Elizabeth gyvenusių lietuvių nuo 1895 metų istorija aprašoma Bill Senkaus knygoje "The History of a Lithuanian-American Community in Elizabeth, N.J." Knygos kaina, įskaitant persiuntimą, 10 dol. Kreiptis adresu: William A. Senkus, Historian 2832 Verona Avenue Linden, N.J. 07046

ASMENIŠKOS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Po naujų pertvarkymų ir pakeitimų siuntiniams į Lietuvą siųsti, nuo dabar muitą už dovanas turės sumokėti patys siuntinių gavėjai, siūlome ir toliau pasinaudoti mūsų patyrusiu ir praktišku tarpininkavimu.

KALĖDINĖ DOVANA — SIUNTINYS NO. 4, 1984 m.

1 vyriškas arba moteriškas megstinis, 1 vyriški išveiniai marškiniai, 1 bliuskutė, 2 p. vyriškų kojinių, 2 p. moteriškų nailoninių kojinių, vilnonė arba šilkinė gėlėta skarelė, 40 anglišių arba amerikietišių cigarečių, 1/2 sv. arbatos, 1 sv. grynos pupelių kavos, 1 p. džinsinių kelnii, denim arba rumbuoto aksomo, firmų "Wrangler" arba "Levi", 1 vyriška arba moteriška žieminė striukė — anorak.

Šio siuntinio kaina su pašto ir dokumentų su-tvarkymo išlaidomis — \$225.00.

Jei kas pageidauja gali ir pats sudaryti siuntinį, savo nuožiūra, iš pageidaujamų Lietuvoje dalykų, kuriuos žemiau išvardiname.

Sportiniai batai, vyriški arba moteriški firmos "Adidas" .....\$33.00. Siuntinyje gali būti 2 poros 55.00
"Olympus" 22.50
.....45.00
Sportiniai kostiumai, firmos "Adidas" 38.00
.....60.00
"Olympus" 20.00
.....45.00

Džinsinės denim arba rumbuoto aksomo kelnės 24.00
Žieminiai moteriški ilgi batai su šiltu pamušalu 90.00
Vyriški kostiumai 150.00
Moteriški kostiumėliai 110.00
Moteriški arba vyriški megstiniai 30.00
Normalūs vyriški arba moteriški geri batai 45.00
Vyriški išveiniai marškiniai 18.00
Bliuskutės 18.00
Vilnonės arba šilkinės skarelės 7.50
Vyriškos arba moteriškos striukės-anorakai 90.00
Sudarant siuntinį savno nuožiūra reikia pridėti pašto ir apdraudimo išlaidom \$42.00
Siunčiame pramogines ir kitokios muzikos plokšteles. Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba valiuta.

Z. JURAS,
11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT, BRI 4HB,
ENGLAND
TEL. 01 460 2592

FEDERALINĖ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

KASA

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION
86-01 114 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. (212) 441-6799

TAUPYMO CERTIFIKATAI:

SUMA	TERMINAS	METINIS PRIEAUGLIS	KURSAS
\$500 - 20,000	6 mėn.	12.01%	11.50%
	12 mėn.	12.11%	11.60%
	24 mėn.	12.22%	11.70%
	36 mėn.	12.28%	11.75%
\$20,000 \$50,000	6 mėn.	12.28%	11.75%
	12 mėn.	12.44%	11.90%
	24 mėn.	12.50%	11.95%
	36 mėn.	12.55%	12.00%

\$50,000 IR DAUGIAU — PAGAL SUSITARIMĄ

IRA CERTIFIKATAI:

\$2,000 - 4,000 per metus	Nuo 1 iki 6 metų	12.55%	12%

REGULIARIOS SANTAUPOS:

METINIS PRIEAUGLIS 9.42%	APSKAIČIAVIMAS KASDIEN
DABARTINIS KURSAS 9%	

VISOS SANTAUPOS VALDŽIOS APDRAUSTOS IKI \$100,000.

1984 KELIONĖS Į LIETUVĄ

No. 117: lapkričio 7 - 21 .....\$1,349.00
10 dienų Vilniuj, 2 Helsinky

No. 128: Naujų Metų sutikimas Lietuvoj
gruodžio 28 - sausio 11 ..... \$1,449.00
10 dienų Vilniuj, 2 Helsinky

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS
293 AUBURN ST.
NEWTON, MA 02166

(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:
giminių iškvietimo dokumentus
nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas dovanas gliminėm Lietuvoje tarpininkaujant palikimų sutvarkyme

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS, prel. P. Juro paruošta maldaknygė, mažo kišeninio formato, su daugybe maldų, litanijų, novenų. Tinka ir patiems pasimelsti ir kitiems padovanoti, kurie tokių maldaknygių neturi. Kaina 4 dol. Gaunama Darbininko administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

PASIKEITIMAI KULTŪROS ŽIDINY

Pereitą šeštadienį, spalio 13, įvyko Kultūros Židinio korporacijos (Lithuanian Cultural Center, Inc.) metinis narių susirinkimas. Buvo pranešimai, diskusijos, 3 asmenų rinkimas į tarybą ir pasiskirstymas pareigomis.

Naujai išrinkti į Židinio tarybą: Viktoras Kirkyla, Jonas Vainius ir Kęstutis Nemickas. Džiugu pastebėti, kad visi trys yra jaunesnės kartos atstovai.

Kultūros Centro (Židinio) taryba pasiskirstė pareigomis šitaip: A. Vakselis — pirmininkas, V. Alksninis — vicepirmininkas Židinio parengimų reikalams, adv. M. Jakulis — vicepirmininkas, V. Kirkyla — vicepirmininkas finansų planavimo reikalams, A. Žumbakienė — sekretorė, V. Sidas — kultūrinių ir visuomeninių reikalų vedėjas, J. Vainius — narystės reikalų ir komiteto vedėjas, A. Mičiulis — valdybos pirm. ir priežiūros reikalų vedėjas, K. Nemickas — narystės specialiam reikalams.

Valdybos sudėtis: A. Mičiulis — pirmininkas ir Židinio priežiūros vadovas, V. Alksninis — vicepirmininkas ir Židinio parengimų

vadovas, V. Kulpa — vicepirmininkas finansų reikalams, išdininkas ir laikinas sekretorius, A. Šilbajoris — spaudos ir informacijos vedėjas, K. Nemickas — narystės specialiam reikalams.

VIENINTELIAI LIETUVIAI NEW YORKE, AUKSO SUPIRKĖJAI ir PARDAVĖJAI, TURJ DIDELĮ PATYRIMĄ.

Superkam auksą, sidabrą, platiną. Mokame aukščiausias kainas. Apmokėjimas grynais. Niekur neraskite tokio patarnavimo kaip pas mus. Nemokamai patariame apie investavimą į auksą, sidabrą su sell-back garantija. Kalbame lietuviškai. Dėl smulkesnės informacijos skambinti:

212 354-2044

212 354-2067

nuo 9:30 val. ryto iki 4:30 val. popiet.

KLAUSTI: GENIUS (GENE) BORK

Galite kreiptis raštu:

SUPREME GOLD REFINERS
52 W. 47th ST. 2nd Floor
NEW YORK, N.Y. 10036

PRADEdam VAJŲ SU TŪKSTANČIU

Newarko Balso 35 skyrius šalpos vajų pradėjo spalio 15 ir baigs gruodžio 15. Skyriaus valdyba (pirm. Vladas Audėnas, vicepirmininkas Kazys Šipaila, sekretorė Debie Didžbalytė, izd. Nijolė Audėnienė) atlieka paruošiamuosius darbus, išsiuntinėjo laiškus, prašydami tautiečių ir šiais metais būti dosniais ir padėti lietuviams, kurie reikalingi pagalbos.

Pereitų metų vajuos metu buvo suaukota 1,316 dol., o Vasario 16 gimnazijai 205 dol. Iš viso Balso centrui išsiųsta 1,521 dol.

Turim aukotojų, kurie net nelaukia raginimo ir dar prieš vajuos pradžia atsiunčia auką. Martha Daukšas jau ir šiais metais atsiuntė Balfui 1000 dol. čekį. Ji rašo: "Nesu turtinga, bet Dievas buvo geras man, o mano reikalavimai nėra dideli. Noriu padėti tiems lietuviams, kurie yra reikalingi pagalbos. Žinau, kad tokių yra daug."

Tai tikrai gražus artimo meilės pavyzdys. Tikimės, kad ir kiti mieli tautiečiai paseks Morts pavyzdžiu ir pagal išgales atsiųs savo auką šio vajuos metu. Kurie dėl įvairių priežasčių negautų aukų vajuos laiško, prašomi siųsti aukas adresu: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., Chapter No. 35, 207 Adams St., Newark, N.J., 07105.

Skyriaus valdyba visiem aukotojams, kurių aukomis bus šelpiami Sibire ištremti ir kituose kraštuose pagalbos reikalingi lietuviams, iš anksto taria lietuvišką ačiū.

V.A.

Raidė užmuša, dvasia gavinė — tokiu vardu iš spaudos išėjo nauja knyga. Spausdino pranciškonų spaustuvė Brooklyn, išleido Krikščionis gyvenime leidykla. Jos autorius — kun. prof. Antanas Rubšys. Knyga sudaryta iš dviejų ilgesnių straipsnių, anksčiau skelbtų spaudoje. Pridėta Vatikano II suvažiavimo konstitucija apie Šv. Raštą. Ši knyga — tai paskatinimas geriau pažinti Šv. Raštą ir jį dažniau skaityti. Kaina 2 dol. Persiuntimui pridėdama 50 c. Gaunama leidykloje, pas knygų platintojus ir Darbininko administracijoje.

DUODA PIANO PAMOKAS

Pianistas William Smiddy, apie kurio koncertus Amerikos ir Europos didmiesčiuose buvo rašyta ir lietuvių spaudoje, duoda piano pamokas tiek pradedantiems, tiek pažengusiems piano muzikoje. Jo studija yra Richmond Hill, N.Y. — lietuvių apgyventoje apylinkėje. Norint susitarti dėl pamokų, skambinama šiuo telefonu: — 849 - 4416.

BOSTONO ŽINIOS

Puikus jubiliejinis koncertas

Džiaugiamės kiekvienu lietuviu, išskylančiu moksle, mene, darbe ar politikoje. Lyginant su kitomis tautybėmis, lietuviai nesame gausi išievių grupė. Tad kiekvienas naujai išskylantis lietuviškas žiedas mum yra labai svarbus ir labai brangus.

Laisvės Varpo radijo valandos, vedamos Petro Viščinio, 50-tasis kultūrinis renginys atskleidė ir parodė du jaunus talentus: solistą Vytautą Paulionį ir pianistą Vyta Bakšį.

Solistas Vytautas Paulionis yra Kanados lietuvis. Gimęs Wiurzburge, Vokietijoje, o užaugęs ir mokslus baigęs Kanadoje. Dainavimo mokėsi Karališkoji Kanados muzikos konservatorijoje ir Toronto universiteto muzikos fakultete. Paulionio kelias į dainos meną jau yra pradėtas. Jis jau yra Resident Artist Kanados operoje. Yra atlikęs įvairias roles eilėje operų. Be to, yra koncertavęs su Toronto simfoniniu orkestru. Ir lietuviams jis yra jau dainavęs Chicagoje, Hartforde, Clevelande, Toronte ir kitur. Dainavo Chicagos lietuvių operos pastatyme "I Lietuvai" ir Aloyzo Jurgučio "Čičinsko" spektaklyje.

Rugsėjo 7 Laisvės Varpo jubiliejiniame koncerte Bostone Vytautas Paulionis pasirodė ne tik kaip statiškas solistas, bet veido išraiška, judesiais ir dainavimu pasuko į operos vaidybinį solistą. Čia jis dainavo: ariją "La calunnia" iš "Sivilijos kirpėjo" — G. Rossini, Teologo ariją iš "Čičinsko" — A. Jurgučio, ariją "Non piu andrai" iš "Figaro vestuvių" — W.A. Mozart, ariją "Ecco il mondo" iš "Mefistofelio" — Boito, ariją "Mogst du, mein Kind" iš "Der Flegende Hollander" — R. Wagner, "If I were a rich man" iš "Fiddler on the Roof" — J. Bock, "Vyno rūsyje" — F. D'Alquen ir "Kornevilio varpai" — R. Planquett. Padainavo lietuvių dainas: St. Šimkaus — Pamylėjav vakar, Tamsiojoj naktelėj, Anoj pusėj Dunojėlio; K.V. Banaičio — Už žalios girelės ir B. Gorbulskio — Laimingas žemaitis.

Pianistas Vyta Bakšys Bostono ir apylinkės lietuviams yra pažįstamas. Jo tėveliai ir sesutė ir dabar čia gyvena. Vyta Bakšys ir scenoje jau eilę kartų yra matytas ir girdėtas. Pagal muzikos prof. Jeronimą Kačinską, Vyta Bakšys yra iškiliausias lietuvis jaunuolis muzikos pasaulyje. Jis yra ne tik pianistas, bet ir kompozitorius. Su Amerikos muzikiniais ansambliais jis yra koncertavęs vien šių metų sezono 40-tyje koncertų Amerikoje, Kanadoje ir Europoje. Jis dar studijuoja: Praeitų metų rudenį gavo magistro laipsnį iš muzikos "Master of Arts" State University of New York at Stony Brook. Dabar tame pačiame universitete ruošiasi doktoratui iš muzikos (Doctor of Music).

Šiame Laisvės Varpo jubiliejiniame koncerte V. Bakšys, ne tik akomponavo solistui V. Paulioniu, bet pats solo paskambino J. Brahms: Vier Stuecke, Opus 119 — Intermezzo: Adagio, Andantino un poco/Andantino grazioso, Grazioso e giocoso ir Rhapsody: Allegro risoluto, L. v. Beethoven Sonata in C Major, Opus 2, Nr. 3 — Allegro con brio, Adagio, Scherzo: Allegro, Allegro assai.

Piliečių klubo pianinas žmonių vadinamas "sena dėžė". Tačiau Vyto Bakšio pirštuose jis virto puikiu instrumentu.

Abu jauni menininkai buvo labai šiltais plojimais sutikti programą jiems baigiant, o kai baigė visą programą ir buvo į sceną iškviesti, tai ne tik ploji-

mais, bet visų atsistojimu jie buvo pagerbti ir įvertinti.

Laisvės Varpo vedėjas Petras Viščinis ne tik vesdamas radijo programą, bet ir rengdamas puikius renginius vis ieškodamas jaunų ir naujų meno pajėgų atlieka didelį kultūrinį darbą. O tas darbas mūsų sąlygomis, kada vis trūkstame jėgų, yra gana sunkus. Tad linkime Petriui Viščiniu ir toliau nepavargti ir su tuo pačiu rūpestingumu dirbti tą gražų ir svarbų darbą.

P. Žičkus

CAMBRIDGE, MASS.

Mirė P. Sutkuvienė

Pranciška Sutkuvienė, ankstesnės kartos lietuvių, sulaukusi 97 metų amžiaus, mirė birželio 24 Mount Ouburn ligoninėje. Ji labai daug dirbo parapijos naudai, kai čia buvo steigiamas lietuvių parapija. Su savo vyru, kuris mirė anksčiau, prie parapijos puoselėjimo prisidėjo ir darbu ir aukomis.

Užaugino 3 dukras ir sūnų. Velionė gyveno su savo dukra Bronė Strokiene, kuri savo motina rūpinosi ir ją prižiūrėjo iki pat mirties, nes ligoninėje buvo tik porą dienų prieš mirtį. Bronė eina savo motinos pėdomis ir taip pat talkina parapijai.

Gedulingos mišios už jos vėlę buvo aukojamos Nekalto Prasiidėjimo parapijos bažnyčioje. Mišias koncelebravo klebonas kun. S. Saulėnas ir kun. A. Baltrušėnas.

Palaidota iš Silva-Waitkus šermentinės Šv. Kryžiaus kapinėse.

Nuliūdime šalia dukrų ir sūnaus dar liko 10 anūčių ir 13 proanūčių.

E.V.

BOSTONO RENGINIAI

Spalio 21 d. 3 val. dr. Vytenio Vasyliūno vargonų koncertas šv. Kazimiero garbei First & Second Church salėj Bostone.

Spalio 27 d. 7:30 val. vakare Tautinės Sąjungos namuose, 484 E. 4-ji gatvė, So. Bostone, Kultūrinis subatvakaris. Kalbės Gintė Damušytė.

Lapkričio 3 — Balso banketas Brocktone, Sandaros klube.

Lapkričio 4 d. 3 val. p.p. First & Second Church salėje Bostone koncertuos solistė Epp-Karika Jūrima Sonin.

Lapkričio 11 — Šv. Petro parapijos bazaras.

Lapkričio 17 įvyks Lietuvių Bendruomenės Bostono apygardos suvažiavimas Maironio Parke, 52 Quinsigamond Ave., Shrewsbury, Mass.

Lapkričio 25 kariuomenės šventės minėjimas. Rengia Lietuvių Karių S-gos Bostono skyrius.

Kovo 3 Skautų rengiama tradicinė Kaziuko mugė.

Kovo 24 Minkų radijo valandėlės renginys.

Balandžio 21 d. Laisvės Varpo pavasarinis renginys.

Vasario 10 operos solistės Lilijos Šukytės koncertas Jordan Hall salėj. Rengia Baltų draugija.

BOSTON MASS — WLYN 1360 AM bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

LAISVĖS VARPAS sekma dienais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

Mirus

MILDAL MARTINKUTEI — ST. PIERRE, nuoširdžiai užjaučiame jos motiną Birutę Martinkienę, brolius Povilą ir Rolandą.

Stasė ir Jurgis Gimbutai

A.A.

AGRONOMUI JURGIUI SIRUSUI

mirus, žmonai Elenai, sūnams Sauliui ir Vitaliui, dukrai Danutei su šeimomis reiškia gilią užuojautą ir kartu liūdžiū

Antanina Reivytytė

A.A.

JURGIUI SIRUSUI

mirus, žmoną Eleną, sūnus Saulių ir Vitalį, dukrą Danutę su šeimomis, giliai liūdesio prisilgtus, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

M. ir V. Butkiai

Mielam Prieteliui

A.A.

JURGIUI SIRUSUI

užbaigus žemišką kelionę, liūdinčiai žmonai Elenai, sūnams Sauliui ir Vitaliui, dukrai Danutei su šeimomis reiškia giliausią užuojautą ir kartu liūdime.

Jonas Juodis ir Birutė Sirutyte

A.A.

JURGIUI SIRUSUI

mirus, žmonai ir šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Petras Mačiulaitis

A.A.

JURGIUI SIRUSUI

mirus, jo žmonai Elenai, dukrai Danutei, sūnams Sauliui ir Vitaliui su šeimomis reiškia gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Giedrė ir Jonas Stankūnai Aldona ir Klaus Pintsch

BANK-BY-MAIL

Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prielaimai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atsikvilti, tai galite atlikti namie bet kurluo laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj t traukia sumą į sąskaitą. Prideda ir užtikrintą procentus, leidžiamus įstatymų.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykite paduotais adresais.

"Amber Holidays"

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Paskutinė šių metų ekskursija į LIETUVĄ išvyksta GRUODŽIO 26 d. — \$1247.00 (su įdomia NAUJŪJŲ METŲ programa VILNIUJE)

Kelionės maršrutas: Maskva, Vilnius, Ryga, Leningradas, Helsinkis

1985 METŲ EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ prasideda BALANDŽIO 17 d. REGISTRUOJAME JAU DABAR.

Registracijos ir informacijos reikalus skambinkite: 1-800-722-1300 (Toll Free) iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, p.o. box 116
South Boston, Mass. 02127

Įstaigai vadovauja:

Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS
Norintiems atsikviesti gimines atostogoms sutvarkome dokumentus.
Prices are based on double occupancy and are subject to changes.

DARBININKAS

Redakcija ..... (718) 827-1352
 Administr. .... (718) 827-1351
 Spaustuvė ..... (718) 827-1350
 Vienuolynas .. (718) 235-5962
 K. Ž. salė ..... (718) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židinyje šį savaitgalį: spalio 20, šeštadienį, 7 v.v. Maironio lituanistinės mokyklos tradicinis rudens balius.

Leonardas Žitkevičius, Darbininko redaktorius, pamažu sveiksta ir gerėja ligoninėje. Jis guli Baptist Medical Center ligoninėje, 2749 Linden Blvd., tarp Eldert Lane ir Drew gatvių.

Romas Kezys spalio 14, 3 v. popiet Kultūros Židinyje buvo sukviestas tuos, kurie su jo autobusu keliavo į vysk. P. Baltakio konsekracijos iškilmes Portlande, Maine. Ten buvo parodyta Daivos Kezienės pagaminta išsami vaizdajuostė iš konsekracijos iškilmių. Visi buvo pavaišinti įvairiais užkandžiais ir atgaiva. Taip pat buvo parodyta ir kovo 4 iškilmės Romoje. Vaizdajuostė taip pat pagaminta Daivos Kezienės. Į šias demonstracijas taip pat buvo pakviesta ir keletas svečių, kurie nepriklausė šios kelionės grupei. Iš viso dalyvavo per 40 svečių.

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos visuotinis suvažiavimas bus spalio 27 Kultūros Židinyje. Ryte 8:30 vienuolyno koplyčioje bus pamaldos, po to pusryčiai, posėdis. Vakare 7 val. iškilminga vakarienė.

Šv. Kazimiero jubiliejinių metų centrinio komiteto posėdis įvyksta spalio 20 Liet. Religinės Šalpos patalpose prie Kultūrinio Židinio. Posėdžio pradžia 12 val. dienos.

Philadelphijos Vyrų Dainos Vienetas, vad. Vytui Maciūnui, lapkričio 3 koncertuos New York Laisvės Žiburio radijo rudens parengime. Vienete dainuoja B. Krokys, V. Maciūnas, R. Pūkis, V. Rukšys, R. Stirbys, A. Šalčiūnas, Virg. Volertas, A. Krušinskas ir Vyt. Volertas. Akomponuoja Birutė Šnipaitė.

"Prie Dangaus Vartų" — vieno veiksmo komedija, parašyta ir režisuota Julijos Dantienės, suvaidins Philadelphijos LB dramos mėgėjų būrelis lapkričio 3 Kultūros Židinyje Laisvės Žiburio radijo rudens parengime. Vaidinime dalyvauja J. Stirbienė, A. Šalčiūnas, D. Rukšytė, E. Radžius, A. Dragūnas, V. Rukšys, Virg. Volertas, R. Stirbys, R. Krokys ir D. Surdėnienė. Taip pat dalyvaus būrys vaikų — angelėlių.

Bronė Oniūnienė, pasisvečiavusi kurį laiką pas Mariją Slavinskię Monticello, N.Y., ir pas Antaniną Reivytiene, New York, spalio 9 išskrido atgal į Juno Beach, Fla., kur pastoviai gyvena. Bronis ir Bronė Oniūnai prieš kokius 8 metus iš New Yorko išsikėlė į Juno Beach, Fla.

Naujų Metų sutikimui Kultūros Židinyje dar niekas neužsisakė salės. Organizacijos ar asmenys, pageidaujantys suruošti tradicinį Naujų Metų balių, prašomi kreiptis į Židinio raštinę tel. 235-8386 arba vakarais skambinti A. Mičiuliui tel. 441-1131.

Maironio lituanistinės mokyklos tradicinis rudens balius įvyksta spalio 20, šį šeštadienį. Pradžią 7 val. šokiama gros Amour orkestras. Šie lituanistinės mokyklos rudens baliai pasižymi savo puikiu maistu ir gražiu salės papuošimu. Tėvų komitetas įveda daug darbo, papuošdamas salę. Paprastai suranda kokią vieną temą salės papuošimui, pvz., buvo pavaizduota jūros dugnas, buvo sutelkta daug ornamentikos, kuri yra surišta su jūra. Valgius pagamina irgi tėvų komitetas ir artimieji talkininkai. Valgiai sudedami ant puošnaus stalo, ir kiekvienas gali pasiimti, ko tik nori. Atsilankę į balių, paremia ir lituanistinę mokyklą, jos išlaikymą.

Lietuvių Fondo balius įvyksta lapkričio 10, šeštadienį, Kultūros Židinyje. Baliaus rengėjai prašo tą datą rezervuoti Lietuvių Fondui.

Alan Lukšys, 21 metų amžiaus, žuvo automobilio nelaimėje Kanadoje, kai ten lankėsi popiežius. Mišios už velionį bus aukojamos Aušros Vartų parapijoje, Manhattane, spalio 21, sekmadienį, 11 val.

Aktorius Vitalis Žukauskas išskrenda į Floridą ir spalio 20, šeštadienį, atliks humoristinę programą St. Petersburgo lietuviams, o spalio 22 Sunny Hills lietuviams.

J. Puodžiūnas, Waterbury, Conn., vietoj metinės 15 dol. Darbininko prenumeratos, paaukoko 50 dol. spaudai stiprinti. Padėka spaudos rėmėjui.

Lietuvos vyčių Maspetho 110 kuopa organizuoja ekskursiją S.S. Oceanic puikiu laivu į Bermudų ir Nassau. Išvykstama 1985 gegužės 4 ir grįžtama gegužės 11. Vyčių grupei suteikiama speciali nuolaida. Jei kelionė pinigiškai pilnai sumokami prieš kovo 15, tai bus dar suteikta 200 dol. nuolaida dviem kabinos keleiviams. 150 dol. deponitas turi būti sumokėtas dabar, kad būtų užtikrinta norima kabina. Dėl informacijų kreiptis į Joną Adomėną. Jo trelef. 718 497-5212.

Lietuvių Fondo vajeaus komiteto posėdis bus spalio 23, antradienį, 7:30 v.v. Kultūros Židinyje.

Iš Metropolitan operos rūmų spalio 31, trečiadienį, 8 val. vak. per televiziją bus transliuojama G. Verdi opera "La Forza del Destino". Pagrindiniai solistai: Leontyne Price, Giuseppe Giacomini, Leo Nuzzi, Isola Jones, Bonaldo Giaiotti. Diriguoja James Levine. Šis spektaklis buvo užrašytas į juostą Metropolitan operos scenoje 1984 kovo 24.

Gruodžio mėnesį yra organizuojamos dvi neeilinės ekskursijos rytinio pakraščio lietuviams. Viena į Braziliją (gruodžio 7 - 16), kitą į Australiją ir Tahitį (gruodžio 21 - sausio 6). Kelionei į Braziliją — Rio De Janeiro — paskutinė registracijos diena yra spalio 22. Kelionei į Australiją — lapkričio 10. Registruotis prašoma kelionių agentūroje Vytytis — 2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229. Tel. 718 769-3300.

Išnuomojamas erdvus butas prie Clearwater, Fla., 20 mylių nuo St. Petersburg. Visai arti vandens. Yra laiveliai priplauka. Sezono metu 550 dol. į mėnesį. Skambinti 813 786-2053.

Išnuomojamas 4 kambarių butas Greenpointe, gražioje vietoje. Skambinti kasdieną iki 2 val. popiet 718 782-8456.

Jaunas lietuvis studentas atvyksta iš Chicago į New Yorką. Čia jis studijuos meną. Jis nori išnuomoti kambarį arba mažą butelį lietuviškoje šeimoje. Kreiptis į Lietuvos atsiminimų radiją — 201 753 - 5636.

Government jobs. \$16,559 - \$50,553/year. Now Hiring. Your area. Call 1 - 805 - 687 - 6000. Ext. R-4505.

Help wanted — Shop carpenter — and carpenter's helper — also shop glazier needed for wood window manufacturer in Brooklyn. Call 434-1127 or 434-7206.

Petras Jurgėla rugsėjo 30 šventė savo 83 gimtadienį ir ta proga gavo sveikinimą iš prezidento Reagano ir jo žmonos.

Vida Penikienė mokytojų tarybos posėdyje išrinkta Maironio lituanistinės mokyklos vedėja. Praeitam Darbininko numeryje parašė, kad ji tik laikinai eina mokyklos vedėjos pareigas. Prieš ją vedėja buvo Aldona Marjosiūnienė.

Romo Kezio tėvą, kuris gyvena Hot Springs, Arkansas, sunkiai sužeidė pravažiuojantis automobilis. Sužeistasis gydomas ligoninėje.

Aušros Vartų parapija Manhattane lapkričio 11 švenčia savo parapijos šventę. 11 val. iškilmingos pamaldos. Pamaldas laiko vysk. P. Baltakis, OFM, jis taip pat pasakys ir pamokslą. 12 val. parapijos salėje — pietūs. Aušros Vartų parapija ir Manhattano lietuvių pagerbs vyskupą Paulių Baltakį, OFM.

Kariuomenės atkūrimo šventė bus paminėta lapkričio 18, sekmadienį, Apreiškimo parapijos bažnyčioje ir salėje. 11 val. bus iškilmingos pamaldos bažnyčioje, po jų parapijos salėje — minėjimas. Programai vadovaus Viktorija Garbaskaitė, meninę programą atliks Jadvygos Matulaitienės vadovaujamas tautinių šokių ansamblis Tryptinis.

Prof. Jokubą Stuką paminėjo Newarko vyskupijos laikraštis — The Advocate spalio 3 laidoje. Ten rašoma, kad New Jersey gubernatorius Thomas Kean jį paskyrė į gubernatoriaus komisiją Rytų Europos ir Pavertų Tautų istorijos reikalams.

Dail. Elenos Urbaitytės metalų skulptūros paroda Phoenix galerijoje rengiama nuo spalio 23 iki lapkričio 10. Skulptūrų grupę pavadinta "Messengers". Parodos proga išleistas gražus katalogas. Phoenix galerija yra — 30 W. 57 St., New York. Lanškymo valandos nuo antradienio iki šeštadienio 11 v. iki 5:30 v. popiet.

Laikrodis kitą savaitę, naktį iš 27 į 28, atsukamas vieną valandą atgal.

VYSKUPO LAZDA

New Yorke susidarė komitetas, kuris pažadėjo naujam vyskupui P. Baltakui, OFM, padovanoti vyskupišką lazda. Komiteto užmanymus parėmė ir LB New Yorko apygardos valdy-

Vytautas Gerulaitis smarkiai praplečia savo įstaigą. Iki šiol pastoviai veikia kelionių agentūra — Vitis, taip pat veikė ir nekilnojamo turto — Realty skyrius. Dabar tas skyrius smarkiai praplėstas. Šalia Alfonso Koncės įsijungia į darbą Stephen Midolla, kuris turi šios srities 23 metų patirtį ir yra plačiai pasireiškęs Woodhavene kaip real estate pardavėjas. Įstaiga taip pat be pardavimo atlieka įkainavimo pataravimus, užpildo mokesčių dokumentus ir atlieka įvairių kelionių pataravimus, sudaro dokumentus iškvietimui giminių iš Lietuvos.

ba. Komitetas tam reikalui rinko aukas ir ieškojo žmogaus, kuris tą lazda suprojektuotų, kas pagamintų.

Pirmą projektą komitetui prašant, parengė Simas Augaitis, gyvenęs Watertown, Conn., prie Waterburio. Jis pasižymi savo gražiais, kruopščiais atliktais medžio drožiniais. Komitetas dėl lazdos projekto parengimo dar talkino ir Paulių Jurkų. Išdiskutavus su pačiu vyskupu, S. Augaičio projektas buvo priimtas, įnešant kai kuriuos pakeitimus.

Taip susidėstė, kad pats vyskupas, važiuodamas pro šalį, nuvežė projektą ir susitarė su pačiu meisteriu Simu Augaičiu.

Taigi, vyskupo lazda jau pradėta. Ji gero meisterio rankose ir bus gerai padaryta. Ji bus susukama iš keletos dalių, kad būtų patogiau pasiimti kelionei. Ji bus lengva, nes ji bus medinė.

Primername, kad spalio 27, šeštadienį, Kultūros Židinyje, 341 Highland Blvd., Brooklyne, vyksta

LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBŲ FEDERACIJOS VISUOTINIS NARIŲ SUVAŽIAVIMAS

8:30 v.r. pranciškonų vienuolyno koplyčioje Tėv. L. Andriekus, OFM, aukoko mišias Federacijos intencija. Po to — pusryčiai, registracija, susirinkimas.

IŠKILMINGA VAKARIENĖ — 7 v.v.

Kalba LMK Federacijos garbės narė JANINA SIMUTIENĖ

Klubų narės prašomos gausiai dalyvauti suvažiavime ir vakarienėje.

Į vakarienę taip pat kviečiame visus, kurie pritaria lietuvių moterų veiklai.

Apie dalyvavimą vakarienėje prašom pranešti iki spalio 22 d. tel. 718 296-0406, arba 718 846 - 1056.

Iki malonaus pasimatymo!

LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBŲ FEDERACIJOS VALDYBA

Lietuvos Vyčių 12 kuopa Manhattan, N.Y.

KVIEČIA Į

12 KUOPOS 70 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMĄ

spalio 28, sekmadienį, tuoj po 11 val. sumos Aušros Vartų parapijos salėje 570 Broome St., N.Y.C.

Šokiama gros JOE THOMAS ORKESTRAS

Pietūs su atgaiva

Auka — 12.50 dol.

MALONIAI KVIEČIAME JUS ATŠILANKYTI Į LIETUVIŲ FONDO VAJAUS BALIŲ

kuris įvyks 1984 m. lapkričio 10 d. Kultūros Židinyje

Programą sudaro:

kokteiliai — 7 v.v.

programa — 8 v.v.

vakarienė — šokiai

šokiama gros visų mėgiamas Amour orkestras loterija — dail. V. Igno paveikslas, gintaro saga, krepšys atgaivos

Bilietus nusipirkti ir status užsisakyti prašome pas:

Malviną Klivečkiene — 718 296-0406

Zina Jankauskaitė — 718 441-5215

(Skambinti po 6 v.v.)

Lilę Milukienę — 516 681-6172 po 4 v.v.

Įėjimo auka — 15 dol.

Kviečiame ir laukiame visų New Yorko ir apylinkės lietuvių.

LIETUVIŲ FONDO VAJAUS KOMITETAS

Lietuvių Fondas remia: šeštadieninės mokyklos, sporto ir jaunimo organizacijas, tautinių šokių ir dainų šventes, lituanistinę katedrą ir kitas sritis, surištas su lituanistika ir lietuvių kultūros išlaikymu.

Todėl remkime Lietuvių Fondą!

Čekius už bilietus į balių ir aukas rašyti — Lithuanian Foundation, Inc. Čekius siųsti LF vajeaus išdinininkui A. Šilbajoriui — 85 - 00 107th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418.

LAISVĖS ŽIBURYS

kviečia visuomenę į tradicinį

RUDENS KONCERTĄ — BALIŲ

šeštadienį, lapkričio 3 d.

Kultūros Židinyje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Pradžią 7 val. vak. punktualiai

PROGRAMOJE:

1. Philadelphijos vyrų dainos vienetas, vad. Vyto Maciūno. Akomponuoja Birutė Šnipaitė.
2. Humoristinę kūrybą skaito autorė Julija Dantienė.
3. Philadelphijos dramos mėgėjų būrelis atlieka vieno veiksmo komediją "Prie dangaus vartų". Autorė ir režisierė — Julija Dantienė. Dekoracijos ir kostiumai — Gema Kreivėnaitė. Režisierės padėjėja — Vida Šalčiūnienė.

ŠOKIAMS GROS JINAI IR TRYS GINTARAI. VAD. V. DAUGIRDAS IR SPECIALIAI JAUNIMUI — BROLIŲ KEZIŲ ORKESTRAS

Maistą gamina Eugenija Kezienė

Valgių ir gėrimų bufetai visose Kultūros Židinio salėse. Turtinga loterija. Ballui status iš anksto galima užsisakyti pas Žilvilę Juriene 441-7831

Visos vietos numeruotos. Bilieto kaina 7 dol. Jaunimui iki 15 metų — 5 dol., gaunami prie įėjimo. Patartina bilietus įsigyti iš anksto paštu, čekį atitinkamai sumai ir sau adresuotą su pašto ženklu voką siųsti Lithuanian Radio Club vardu, 217-25 54 Ave., Bayside, N.Y. 11364.

BILJETŲ PLATINTOJAI:

NEW JERSEY:

B. P. Macijauskas 998-6797; 892-6415

K. Pralėka 256-5224

D. Didžbalienė 925-4761

R. Bitėnas 351-7963

NEW YORK:

N. P. Baltrulionis AX 7-0991

Visus atsilankyti kviečia

105.9 FM SEKMADIENIAIS 9-10 VAL. RYTO

A. Diržys 296-7385

Ž. Juriene 441-7831

E. Kezienė 296-0798

R. Kezys 769-3300; 229-9134

B.V. Labutis VI 7-5550

M. Šalinskienė 296-2244

V. Vasikauskas VI 7-1286

LAISVĖS ŽIBURIO
 RADIJAS